

Ára 10 fillér (3 lei)

MAGYAR HÍRADÓK

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 55.

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

IX. évfolyam, 228 (2512) szám.

Csütörtök

Nagyvárad, 1940 október 24

Hitler birodalmi vezér Párizsban

Fogadta Laval francia miniszterelnököt. A megbeszélésen jelen volt Ribbentrop német külügyminiszter is
A német-francia találkozásnak rendkívül nagy jelentőséget tulajdonítanak

Berlinből jelentik: (NTL.) Hitler német birodalmi vezér és kancellár franciaországi tartózkodása alatt fogadta Laval francia miniszterelnököt. Jelen volt a megbeszélésen Ribbentrop külügyminiszter is.

Hitler és Laval találkozásával kapcsolatban illetékes helyen egyelőre tartózkodnak minden további felvilágosítástól. A találkozó hír szerint Párizsban folyt le. Német politikai körökben rendkívül nagy jelentőséget tulajdonítanak Hitler és Laval megbeszélésének. Különös jelentőségű már maga az a tény, hogy a német vezér és kancellár a megbeszélésre személyesen utazott Franciaországba. Politikai körök véleménye szerint Churchillnek a francia néphez intézett hétfői esti rádióbeszédéből arra lehet következtetni, hogy az angol miniszterelnök ügylátzezik, már tartott ettől a találkozótól.

A francia kormány átköltözik a német megszállás alatti Párizsba.

A Nemzeti Újság zürichi jelentése szerint a párizsi találkozóról kiszivárgott, hogy Pétain tábornagy nyomtatékosan kívánja a kormány visszatérését Párizsba. A külügy- és hadügyminisztérium Versaillesbe menne, ha a németek azt kiürítenék és

megengednék, hogy a diplomáciai testületeknek is ott legyen a székhelyük. Pétain még azt is szeretné, hogy a németek járuljanak hozzá a kormány védelmére elegendő francia haderőnek jelenlétéhez.

Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy az átköltözés kérdését elvileg már elintézték és az rövid időn belül már meg is történik.

Churchill hétfői beszédét Franciaország kigúnyolásának tartja a német sajtó.

Berlinből jelentik: (NTL.) A német sajtó a brit miniszterelnök hétfői beszédével csak röviden foglalkozik és azt Franciaország kigúnyolásának tekintik. A Lokalanzeiger megjegyzi, szokatlan szemérmelenség Angliától, hogy az Anglia által megcsalt és meglöptött Franciaországot most megint segítségre akarják rábírní, amely Franciaországra nézve beláthatatlan következményekkel járna. Anglia tehát már ott tart, hogy csupán azért, hogy egy kis levegőhöz jusson, ilyen csekély nehézségekre számít, mint amilyeneket ez az örültség Németország részére jelentene. Anglia már teljesen kifogyott politikai és katonai eszközeiből és még mindig a legyőzött Franciaországtól kér segítséget. Ilyen léha követelmény, minden franciára éles gúnyként hat.

A francia különbékéről és a francia-német szorosabb együttműködésről volt szó a Hitler és Laval közötti találkozáson

Berlinből jelentik: A jugoszláv Vreme című lap értesülése szerint a Hitler-Laval találkozáson a tengely és Franciaország közötti különbéke, valamint a Franciaország és Németország közötti szorosabb együttműködésről folytak a tárgyalások. A lap berlini tudósítója szerint ott úgy tudják, hogy a vichy-i kormány hozzájárult ahhoz, hogy a németek megtartsák Elzász-Lotharingiát. Az olaszoknak külön tárgyaláson fogják megbeszélni Dzsibuti, Tunisz és általában az olasz igények kérdését. Olyan európai unióról van szó, mely Gibraltártól Narvikig és Bresttől Konstanzig terjed.

Az angol kormány Kanadába költözik. Nem tartják kizártnak az angol kormányt Kanadába való átköltözését. A lap lehetségesnek tartja, hogy Franciaország az Anglia

elleni táborhoz csatlakozik. Más kérdés azután, hogy hadat is üzen-e Angliának.

Francia és német közlések a Hitler és Laval közötti találkozásról.

Genéből jelentik: (NTL.) Hitler és Laval találkozásáról a délelőtti folyamán illtékes francia körök a következő nyilatkozatot adták:

— Francia részről nincs rá szükség többé, hogy az összejövetel természetéről szóló hírt tagadják. Minden francia megérti, hogy az ország jövőjéről van szó és hogy ez a fegyverszünet megkötése óta a legnagyobb jelentőségű esemény.

Berlinből jelentik: (NTL.) a Hitler-Laval találkozással kapcsolatban nincs semmi olyan nyilatkozat, melyből következtetni lehetne a megbeszélések tartalmára. A német sajtó is csak a tények közlésére szorítkozik.

Eden közelkeleti útja nem biztat eredményekkel

Rómából jelentik: A Stefani-iroda diplomáciai levelezője írja: Eden közelkeleti útja különböző megfontolásokra ad alkalmat, de mindenesetre emellett bizonyít, hogy Anglia helyzete a Közel-Keleten zavaros. Eden feladatának teljesítése úgyszólván leküzdhetetlen akadályokba ütközik. Egyiptom eddig nem engedett Anglia nyomásának, hogy a háborúba keveredjék Egyiptom jól tudja, hogy Olaszország Anglia ellen küzd, nem Egyiptom ellen. Anglia már több államot belesodort a háborúba, de eddig egyetlen jel sem mutat arra, hogy Egyiptom Anglit kártyájára teszi fel a maga sor-

sát. London Egyiptomot olyan minőségben szeretné felhasználni, mint amilyen a lengyel arcvonal volt. Most azonban csak Ausztráliára, Újzéländra, Rodériára, Indiára és a Maláji szigetekre számíthat. Az angolok egyébként nem nagyon bíznak Egyiptomban, hiszen nemrég visszakérték azokat a fegyvereket, amelyeket Egyiptom jóhiszeműen már kifizetett. Eden Jeruzsálembé is ellátogatott, de Angliának az arabok rovására folytatott zsidóbarát politikája nem egyeztethető össze azzal az egyidejű törekvéssel, hogy az arab világot az angol imperialista érdekek szolgálatába állítsa.

A kolozsvári egyetem

Huszonkét esztendő kényszerű távollét után Erdély fővárosába visszaköltözött az ő egykori magyar egyeteme. Megnagyobbodva és friss erőkkel felszerelve tért vissza, hogy folytatassa ott az 1919-ben megszakított félévszázados munkáját. A magyar főiskolázás kultúrtörténete új lapra fordít az egyetem most bekövetkező megnyitásával. Ennek a kihangsúlyozása az a külső fény és ünnep, amely a megnyitás tényét körülveszi, mikor maga az államfő is jelen lesz az ünneplők között, s a magyar tudományosság és az egész magyar közélet vezető egyéniségei seregesen gyülekeznek oda.

Erdélynek nagy multja van az iskolák kultuszában, a művelődésért való nemességben. A mostani kolozsvári egyetem alapítását megelőző időkben is voltak jeles főiskolái, vagy középfokú tanintézetek, melyek a fejedelmek gondoskodásából, illetve az erdélyi egyházak művelődésterjesztő nagy igyekevei-ből épültek. Mind-mind valami olyan szellemi hajlandóság kibontakozásai voltak ezek az iskolalétesítések, melyek arról tanuskodtak, hogy a kis Erdély földje sohase akart elmaradni a nagyvilág eszmeáramlásaitól. Es nemcsak példát vett ez eszmeáramlásokból, hanem további keleti irányban példaadóan is tudott hatni a művelődés iránti érdeklődés fölkeltésére. Elég betekintetben arra utalnunk, hogy a régi Románia fővárosába, s Moldva felé is az erdélyi példa és az Erdélyben képzett román szellemiség vitte el az iskolaalapítások buzgóságát.

A kolozsvári egyetem tulajdonképpen ennek a művelődésépítő multnak a magasabb fokban való folytatása. Mintegy összegezése a századok óta lüktetően működött kulturkészségeknek. Eben az összekezésben nemcsak a tudományok elvontabb és felsőbb színvonalú művelése van benne, hanem benne van a népi alaprétegek felvilágosításának egész rendszerezése is. Az egyetem úgy épül föl az egész nép szellemének kiképzettségén, az elemi és középfokú oktatásnak mindentüvé elnyúló szélességén, s e szélességek alatti mélységeken. Csak úgy lehet szilárd magaszt, ha szervesen fejlődött fel ezekből a mélységekből, s szervesen hat ezekre vissza.

Nincsenek öncélú tudományok, hanem mind csak a népelet gyakorlati szükségének a szolgálatában állók. Ehhez képest az egyetem is csak a népnevelés magasabb rendű változata, illetve üdvös hivatást csak úgy teljesíthet, ha tevékeny és beható népnevelést tud végbevinni. Nem külön értelmiségi osztályt kell létrehozni, s nem valami szellemi kasztrandszert kell ápolnia, hanem a nép egyetemességének minden de minden gondját kell fölkarolnia. Az élet összhangját kell belevinnie a nép egész összességébe. Az „egyetem” név is arra utal, hogy mindent és mindenkit össze kell foglalnia, s ezt az összefoglalt nagy egészet kell a szellem élesítésével és felvilágosításával szolgálnia. Szoktak beszélni „népegyetemek”-ről, melyek a tudományok bizonyos alkalmi népszerűsítésével foglalkoznak. Az ilyenek lehetnek tanítási módszerben eltérők, de lényegében minden egyetem a népe, s a népre kell hatnia, ha igazán meg akarja valósítani az „egyetem” fogalmát.

Erdély sokszázados oktatási multjának ilyen összefoglaló jelentőségében látjuk mi

magunk előtt a most újra megnyíló kolozsvári egyetemet. Adja Isten, hogy amikor bölcsészetet tanít, népünk gondolkodásának a jóságából merítsen és ezt a jóságot gazdagítsa, ennek a hitét és erkölcsi szilárdságát növelje. Amikor jogot tanít, az élet igazságos rendjére adjon hathatós útmutatást. Amikor orvostudományt tanít, akkor a népegészség szolgálatára neveljen önfeláldozó apostolokat. Amikor pedig a számtan bölcselét és a természettudományok világgépét tanítja, akkor ezzel egy egész nép-

gondolkodást tudjon rászoktatni a valóságok helyes és szerető megfigyelésére. És amikor a gazdaságtudományokat, s a társadalompolitikát tanítja, akkor ezzel is mind arra tudjon hatni, hogy népünkben egyre több legyen az egymás iránti önzetlenség és testvériség.

Adja Isten, hogy egyetemünk ekként lelkiismeretesen szolgálhassa népünk egyetemességét. Ezzel a jókívánsággal üdvözöljük az újra megnyílt kolozsvári egyetemet.

Dr. P. A.

**Legujabb pesti szőrmék megérkeztek,
a legolcsóbb árakban készülnek,
a legjobb modell szerint**

ER-KA-szücsnél

Nagyvárad, Rákóczi-ut 17

A kolozsvári egyetem kétnapos ünnepe

A miniszterelnök, a közoktatásügyi és külügyi miniszterek több államtitkárral együtt megérkeztek Erdély fővárosába. Csáky István külügyminiszter díszdoktorrá avatása

Kolozsvárról jelentik: (MTI.) Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter és felesége, Csáky István külügyminiszter és felesége szerdán reggel Kolozsvárra érkezett, hogy résztvegyen a kétnapos egyetemi ünnepeken. Ugyanezzel a vonattal érkezett Szily Kálmán kultuszállamtitkár, Antal István igazságügyi államtitkár, továbbá a budapesti, szegedi, debreceni és pécsi egyetem küldöttségei. Az állomáson lelkes fogadtatásban részesültek. Háromnegyed 11 órakor érkezett a Lél-

motorossal Teleki Pál miniszterelnök, feleségével és fiával, Teleki Gézával. A miniszterelnök kíséretében volt Zsindely Ferenc és Pataky Tibor államtitkár is. A miniszterelnököt és kíséretét a hadsereg közigazgatási csoportvezetői és Kolozsvár város katonai parancsnoka fogadta.

Az egyetemi tanács díszülése, amelyen Csáky Istvánt a Ferenc József Tudományegyetem díszdoktorrá avatják, délután 7 óra tájban lesz a központi egyetem aluljában.

A felszabadult Erdély újjáépítése

A felszabadítás óta Erdély visszaesett részén a katonai műveletekkel járó vezetési feladatokat, a hadseregnek és a lakosságnak ellátását és a katonai közigazgatás irányítását és vezetését a fővezérség végzi.

A románok által kiürített területen mind állami, mind magántulajdon vonatkozásában igen nagy kár mutatkozik. Az elszegényedés általános. A közlekedési helyzetnek képe felette kedvezőtlen. Az elhurcolt hámoslovak és szekerek, személy- és tehergépkocsik hiánya miatt Erdély gazdasági élete bémúlt meg. A kormány főhatalom és végrehajtó szervezete: a katonai közigazgatás tehát a szó legszorosabb értelmében vett országépítő feladatokkal birkózik. Minden arra hivatottnak legnagyobb erélyére és felkészültségére van szükség, hogy a tél beállta előtt az odaváló lakosság ellátása zavartalanul és megbízhatóan működhessen.

A közlekedés sürgősen elvégzendő feladatai már meg is indultak. A kereskedelmi kormányzat a helyi közigazgatási szervekkel karöltve intézkedik az utak és vasutak helyreállításán, illetve azok megteremtésén. A mezőgazdasági munkálzatokat is lendületbe kell hozni. A termés jó részét még a mezőn van, mert a lakosság tartva a románok harácsolásától, azt szándékosan csépe-

letlenül hagyta. A katonai hatóságokra és a felszabadító csapatokra hárul tehát, hogy az erdélyi gazdálkodóknak a behordás és őszi vetés munkájában messzemenő segítséget nyújtsanak. A csépléshez szükséges üzemanyagok kiosztása már megkezdődött. A kormányzat a vetőmag szükséglet összeírását is elrendelte, hogy a jövő évi termés mennyisége és jobb minősége biztosítható legyen. Ugyancsak gondoskodás történik a lakosság elsőrendű élelmi szükségleteiről is. Az anyaországból legnehezebben megközelíthető Székelyföldön élelmi cikkek nagymérvű felhalmozása máris folyamatban van és ez a jó idő kihasználásával, előretett ütemben folyik. Gondoskodtak a kitermelt fa hazaszállításáról is. A belterületen polgári és katonai menetrendszerű vasút és autóbuszforgalom működik. A sajtó, a színház és a filmszínházak is zökkenő nélkül kapcsolódtak be az ország életébe. Az ifjúság oktatása október hó 15-én zavartalanul megindul. Megnyílik a kolozsvári egyetem, megnyílnak a középiskolák és valamennyi elemi iskola is. Október 5-től kezdve maganintézeteket is engedélyeznek.

A gyors és gyakorlatias eredmények annak a surlódásmentes összhangnak köszönhetőek, amelyekkel a katonai és polgári vezetés az országépítő feladatokat személytelen önzetlenséggel végzi.

Keresztény bolt — zsidó üzlet

A katonai parancsnokság csak keresztény magyar kereskedőknek osztott ki elárúsításra cukrot és petróleumot. Ezt az intézkedést nagy elégtétellel vette tudomásul nemcsak a magyar kereskedőtársadalom, hanem a közönség is. Ezután legalább ezeken az elsőrendű fontosságú cikkeknek a beszerzésére — mindenki keresztény magyar üzletbe kényszerül. A zsidók is. Sőt: azok a magyarok is, akik mondhatni elvi következetességgel nem vásárolnak keresztény magyar üzletekben. És valószínű, hogy a petróleum, meg a cukor mellett egyúttal vásárolnak egyebet is. Lesznek közöttük olyanok is, akik idővel felfedezik, hogy nincsen, ez a magyar sarki boltos, akinek rossz hírét keltették a környéken, nem is igyekszik úgy megrövidíteni a vásárlót, ahogy — nyilván zsidó jorrásból származó híresztelések nyomán — beszéltek róla. Rá fogják jönni, hogy az a magyar kereskedő, akitől eddig valami nagy és babonás hiedelem távol tartotta őket, egészen rendes ember és érdemes arra, hogy támogassák.

Megtörténik azonban, hogy keresztény magyar kereskedők nem hajlandók kivárni ezt a lassú folyamatot. Lélektanilag és gazdaságilag egyaránt nagyon érthető állásjoglás. Világéletükben nehéz harcot kellett vívniok létükért a zsidó versengés ezer nyílt és rejtett eszközével szemben s ezt a harcot az utolsó két évtizedben a hatóságok zaklatása valóban ádáz tusává fokozta, amelyben csak a legszívósabbak tudták megállni a helyüket. Erthehető tehát, ha a magyar kereskedők most, biztos hadállásba kerülvén, nem felejtik és nem bocsátják meg egykönnyen azoknak a keresztény magyaroknak a magatartását, akik nem álltak melléjük ebben a két arcvonalon folytatott küzdelemben, hanem pillanatnyi, képzelt előnyökért a szemita ellenséghez pártoltak át és azt támogatták garasokkal.

Ezek a feledni nehezebben tudó kereskedők aztán nem fogadják éppen diadalkapuvál azokat a keresztény magyar vevőket, akik csak most a kényszer hatása alatt janyalodtak reá a náluk való vásárlásra. S mikor petróleumos üvegeikkel és bödönökkel megjelennek a boltban, nem éppen barátságosan jörmendnek rájuk:

— Hát eddig hol vásároltak? Más szükségleteiket hol szerzik be? Tessék oda menni petróleumért is, cukorért is, ahol a többi cikket vásárolják. Menjének Schwartzhoz, Kleinhoz, Grünsteinhez...

Előfordul, hogy az így meglekötött magyar vásárló magába száll, bűnbánattal áll az utolsó helyre a petróleumért ácsorgók sorában s pirulva ismeri be, hogy ennek a goromba kereskedőnek végeredményben igaza van. S azon helyben elhatározza, hogy a keresztény magyar öntudat kívánalmáinak megfelelően új életet kezd...

De ahadnak — és pedig igen számosan —, akik legszembetűnőbb jogaikban érzik sértve magukat azért, hogy a zsidó kereskedelem támogatására irányuló makacs törekvéseikben hátráltatják őket. Lázadoznak és szikózkodnak: panasszal jutkosnak fűhöz-fához; megmozgatják Nagyvárad közismert előkelő zsidóberencet és zsidómentőt, hogy járjanak közbe ana intézkedés megmásítására, amely keresztény üzletbe kényszeríti őket, sőt az is előfordult, hogy — szerkesztőségünkhez fordultak az égbekiáltó serelem orvoslásáért.

— Mi hozzá vagyunk szolva, — magyarázták a felháborodás hangján —, hogy zsidó boltban vásároljunk...

— Hát kérem. — vágunk szavukba —, szokjanak le róla. Eppen ideje...

Egy különös heveséggel méltatlankodó háztulajdonos azal érvelt, hogy a zsidó boltos ad nekik árut a házára hitelben is, — négy-öt ezer lei erejéig is — a keresztény azonban nem hajlandó erre.

Ezzel a kérdés új szemponttal gazdagodik. A zsidó kereskedő maga is élvez hosszulejű hiteleket nagykereskedőtől, gyárostól, pénzintézetektől s azért — eltekintve más előnyeitől — könnyebben nyújthat hitelt vásárlóinak. Sőt: előszeretettel adósítja el őket. Nem árt, ha közben tartalja, leköttelezi, azt a vásárlót, hadd húzza mind mélyebbre az adósság-hinár, miért ne üssön el négy-öt ezer leien akár az egész házikója is.

Hát éppen ennek a rendszernek kell egyszer véget vetni. Azért a katonai parancsnokság intézkedését nemcsak hogy helyesli a magyar I. sz. vezetés, hanem még erősebb intézkedéseket vár a keresztény magyar kereskedelem felvirágoztatására és a keresztény magyar öntudat felébresztésére, ami sehól a magyar nyelvterületen nem alszik olyan mélyen, mint Nagyváradon.

(j. b.)

Ma, csütörtökön indul a **Belvárosi Filmszínház**

a szezon első milliós magyar filmjével

A varieté csillaga

Szereplők: Sylvia Castellani a káprázatos indiánrevü csodálatos táncosnője

CAREY a céllövők királya

A MAC LEAN SISTERSEK akrobatikus táncsoportja

Berta az öltöztetőnő

Freddy a zenebohó

Ügyelő

A színpadon: Káprázatos varieté-műsor.

Bordy Bella

Jávör Pál

Simor Erzsi

Szelecky Zita

Németh Romola

Vaszary Piri

Várkonyi Zoltán

Mály Gerő

A színpadok mögött: **Az Élet**

Könny és mosoly:

A katonai közigazgatásról

Minden területet fogláló katonai művellet a felszabadított föld mindennapi életében hirtelen változásokat okoz. A hatalom változásában beálló ilyen változások mindenkor zökkenőkkel járnak. Ezeket kell áthidalni a katonai közigazgatásnak. A polgári közigazgatás ezekkel a feladatokkal sok nehézség és surlódás árán tudna megbirkózni. Alkalmasabb erre a katonai vezetés alatt álló közigazgatás, mert a hadműveleti területen érvényesülő katonai akarat a katonai szervezetben sokkal gyorsabban válik gyakorlattá. Az élet minden vonalán megnyilatkozó szükségletek is könnyebben és gyorsabban oldhatók meg a kedvezetés híradó és ellátó szolgálatának bitorlásában.

A felszabadított területek életében nem is lehetne a polgári közigazgatást nyomban bekapcsolni azért sem, mert a békés élet is csak bizonyos idő elteltével veheti meg lábát. A megbékélés első feltétele u. i. az, hogy a lakosság határozott és politikától mentes parancsoknak nyomban engedelmeskedjék és így megnyugodva az átmeneti helyzet nehézségeiben leggyorsabban a közigazgatási rendszerben megtalálja életszükségeit. A katonai közigazgatás tehát tulajdonképpen ideiglenes jellegű közhatalomgyakorlás, mely a legelső fokon a fővezérlés kezében van. Ez valójában úttörője és előkészítője a következő békés polgári közigazgatásnak.

A katonai közigazgatás vezetőit a törzsükben működő polgári szakférjak támogatják. Tanácsadó szerveink meghallgatása után dönt és rendelkezik a katonai parancsnok, aki a felelősség is.

Közben az állami főhatalom szándékai zavartalanul érvényesülhetnek a fővezérlés csúciszervezetébe beiktatott kormány megbízott útján. A katonai közigazgatás gépezetét mint a vezérkar főnökének közege a szállásmester intézi. Az egyes hadseregek területén működő katonai közigazgatási csoport vezetője a hadsereg parancsnokára háruló közigazgatási feladatokat átruházott hatáskörben gyakorolja. Neki vannak tehát alárendelve az össze vármegyei, városi és járási katonai parancsnokok. A felszabadult Erdély területén a katonai közigazgatás harmadfokú hatóságaként a hadseregparancsnokok működnek. Másodfokon a vármegyei, első fokon pedig a városi, illetően járási katonai parancsnokok igazgatnak.

Ezek odaadó munkájának köszönhető, hogy a felszabadult Erdély területén a lakosság élelmézésében és ellátásában jennakadás nincs, hogy a rend és biztonság teljes, hogy az iskolák kapui idejében megnyílnak, hogy a felszabadított országrész ipari és mezőgazdasági munkája nyomban megindulhat.

A katonai közigazgatás úttörői teremtik majd meg azokat az egészséges alapokat, amelyekre a polgári közigazgatás állandó épületét nyugodtan fel lehet majd építeni.

Diadal

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

VÉDJEGYE

Antonescu román államvezető a Duce meghívására Rómába utazik

Aláírták a német-román hazatelepítési egyezményt

Rómából jelentik (NTI): Antonescu román államvezető fogadta az olasz sajtó munkáltsait és kijelentette, hogy a Duce meghívására Rómába látogat. A *Messaggero* szerint Antonescu már a közeli napokban elutazik Rómába.

Bukarestből jelentik (NTI): A Németország és Románia közötti meg egyezést, mely a délbukovinai és dobudzsai németek hazatelepítéséről szól, az éjszaka írták alá.

Beck volt külügyminiszterrel együtt bukaresti lengyel nagykövetség több tagját is letartóztatták.

Bukarestből jelentik (NTI): A volt bukaresti lengyel követségről kedden reggel elindult egy gépkocsi. Alig hagyta el az épületet, baleset érte. Az összeütközés kivizsgálásakor egy csomó terhelt íratot találtak a kocsiában. A vizsgálat még folyik. Folytatják azoknak a lengyeleknek a kihallgatását is, akiket az olajvidéken angol részről tervezett szándékos ron-

gálás ügyében tartóztattak le és akik között a volt nagykövetség néhány tagja is szerepelt. Egyre bizonyosabbá válik, hogy a lengyel nagykövetség igen tevékeny angol kémkedési központ volt. Letartóztatták Beck, volt lengyel külügyminisztert is.

Gyorsított ütemben folytatják a román hadsereg leszerelését.

Bukarestből jelentik (MTI): A vezérkar közlése szerint a keddi ülésen elhatározták, hogy a hadsereg leszerelését gyorsított ütemben folytatják. A hadsereg létszámcsökkenése következtében feleslegessé vált tiszteket rendelkezési állományba helyezik.

Megalakult a nagybányai magyar görög katolikus egyházközség

Nagybányáról jelentik (MTI): A nagybányai magyar anyanyelvű és magyar érzelmű görög katolikusok megalakították a magyar görög katolikus egyházközséget, amely a magyar görög katolikus egyházhoz csatlakozik. A jövőben magyar nyelvű istentiszteletet tartanak és gyermekeiket magyar nyelven tanítják hittanra is. A megalakulással kapcsolatban az egyházközség alattvalói hűségét és hódolatát fejezte ki a kormányzó iránt.

Teleki Mihály földművelésügyi miniszter vasárnap Rómába érkezik

Milánóból jelentik: A *Popolo d'Italia* budapesti jelentése szerint olasz meghívásra vasárnap érkezik Rómába Teleki Mihály földművelésügyi miniszter, akinek többnapos olaszországi tartózkodása során alkalma lesz *Tassinari* olasz földművelésügyi miniszterrel kívül több más vezető olasz szakemberrel is találkozni, akikkel a Magyarországot és Olaszországot érintő idősezerü gazdasági kérdésekről folytat tanácskozást.

Halálraítélték a spanyolországi volt Népfront öt vezérét

Madridból jelentik: (NTI) A katonai törvényszék a következő spanyol szocialista és népfronti vezeteket ítélte halálra: *Zugazagoitis* spanyol szocialistapárti vezető, *Salido* marxista író, *Montillán*, a spanyol művelékek igazgatótanácsának elnöke, aki a spanyol műtárgyak külföldre juttatásáért felelős, *Rivascherifet*, Azana sógorát és *Salvador* szocialista vezetőt és diplomátát.

Szabó Szálloda
BUDAPEST, IV., Egyetem-utca 7

Tiszta. Modern. Olcsó.
Baross Szövetség tagja

Ötnegyedóra hosszáig tartott a romániai földrengés

Bukaresten kívül több vidéki városban is sok ház omlott össze. — Oriási pánik a román fővárosban

Bukarestből jelentik (MTL): Hivatalos jelentés szerint a földrengés ötnegyed órahosszat tartott. A földrengés Bukarestben tetemes károkat okozott. Egy házból ki kellett lakoltatni a lakókat. Az épület megrongálódott részét lebontották. Barladban egy iskola és a postahivatal, Vasluiiban a postaépület összeomlott. Buzauban több ház összedőlt, közöttük a prefektúra épülete is. Mindhárom városban több ember súlyosan megsebesült. Jasiban a templom és több ház dőlt össze.

Bukarestből jelentik: A Messaggero bukaresti jelentése szerint az ismételt földrengések

a fővárosban óriási pánikot keltettek. A lakosság körében olyan hírek terjedtek el, hogy a román rádió bejelentette, hogy még erősebb földrengések várhatók. A lakosság erre előzőlőtte az utcákat és senki sem akart hazamenni. A nagy áruházak alkalmazottjai nem voltak hajlandók munkájában maradni. Megakadt a gyárak munkája is. Csak akkor oszlott szét a tömeg, amikor a rádió bejelentette, hogy képesség előre bejelenteni újabb földrengés időpontját, mert olyan készülék nincs, amely azt előre meg tudná mutatni.

AZ ÚJ MAGYAR ÉLET FELE

Zsidó monopólium a fogászatban

Többször foglalkoztunk már az egyetemes magyar élet terein kialakult zsidó uralommal. Bármerre nézünk, mindenütt tarthatatlan helyzettel találkozunk. Már nem is túlsúlyról, túlnyomó többségről kell beszélnünk, hanem egyeduralmakról. Tegnap az orvosi kar névsorának felülvizsgálásával kapcsolatban kiderült, hogy az engedélyezett magán- vagy magánkórházi gyakorlatot folytató orvosok közül 68 zsidó és csak 2 (írd és olvasd: kettő) keresztény magyar. Ehhez az arányhoz nem kell kommentár. Néhány héttel ezelőtt foglalkoztunk a kereskedelem terén uralkodó állapotokkal. 1257 üzletből 1058 zsidó, 101 román és 98 magyar. Szent László városában, a magyar Nagyváradon! Ehhez sem kell magyaroztatni.

Ugyanilyen szembeötlő, vagy talán még elképzelhetőbb a helyzet a fogászat terén. Azt lehet mondani, hogy Nagyváradon a fogászat zsidó monopólium.

A monopólium kialakulásának a megértésére 1923-ig kell visszamennünk. Ebben az évben a román egészségügyi minisztérium Bukarestben vizsgát rendezett a fogtechnikusok számára, amelynek sikeres letétele után szájban-dolgozási engedélyt kaptak és fogászati rendelőt nyithattak. A vizsgára azok jelentkeztek, akiknek legalább 10 éves technikai gyakorlatuk, vagy valamilyen fogászati diplomájuk volt. A zsidó technikusok — mivel 10 éves gyakorlatuk kevésnek volt — Belgiumból szereztek be diplomákat „en gros” és ezekkel jelentkeztek a bukaresti vizsgán, ahol minden esetben „sikeresen” letelhették a fogászati vizsgát. Jellemző a diplomára és a vizsgára, hogy cipőperli árus, lakatos és kereskedelmi ügynök is sikeresen „átképezte” magát rendelő fogásszá. Keresztény technikusok jórészt nem tudták előteremteni a belgiumi diplomák és a bukaresti vizsga árát. A vizsgázott zsidó fogászok és a fogorvosok — 1920-tól kezdve Nagyváradon az egyetlen dr. Pacalanén kívül nem volt és ma sincs keresztény fogorvos — keresztény technikusoknak nem adtak ki munkát, keresztény tanulót és gyakoronkot nem alkalmazták. Ez a magatartásuk olyan következetes volt, hogy belőle feltétlenül a fogászat céltudatos zsidósítására lehet következtetni. Természetesen elszaporodtak a zsidó technikusok és zsigrendelők.

A román egészségügyi minisztérium többször is utasította a tiszti főorvosokat, hogy szigorú vizsgálatot tartassanak a zsidó fogászok és technikusok dszungenelében. A rendszeresített sápok azonban hatásosabbak voltak, mint a miniszteri ukázok.

Mivel a keresztény technikusok zsidó fogorvosról és fogásztól nem kaptak munkát, so-

kan ráfanyalodtak a zsigfogászatra. Ma azonban a magyar törvények szigora, de ezenfelül is az új magyar élet becsülete ezt nem engedi meg s így a keresztény technikusok és segédek kenyér nélkül maradtak, köztisztviselői állások után futkosnak és jól menő, nagyon is gyakorlati foglalkozásuk mellett a magyar állam gondjait növelik.

A fogászat jelenlegi nagyváradon kimutatása a következő:

1. Tizenkét zsidó fogorvos mellett Nagyváradon jelenleg nincs keresztény fogorvos.

2. Kilenc vizsgázott zsidó fogász mellett van két keresztény fogász.

3. Tíz zsidó technikus mester mellett van öt keresztény.

4. Ezeken kívül kb. 30 zsidó technikus iparendély nélkül otthon dolgozik. A keresztény segédek száma tízenöt. Ezek jórészt munkanélküliek.

A tarthatatlan helyzet miatt szükségessé vált:

1. Az összes fogászok egyéni helyzetének, diplomájának, vizsgájának (a belgiumi diplomának és a bukaresti vizsgáknak) a felülvizsgálása. Az iskolai végzettség felülvizsgálása is érdekes eredményekre vezetne.

2. Azon keresztény technikusok és segédek számára, akik nem tudtak belgiumi diplomát venni és bukaresti vizsgát letenni, kurzusukat kell rendezni, hogy a megfelelő képzettséggel és gyakorlattal rendelkezők fogászati vizsgát tölthessenek és rendelőt nyithassanak. Ezáltal nemcsak rajtuk végtenek, hanem azokon a keresztény technikusokon is, akik nem tehetnek fogászati vizsgát, de jelenleg zsidó orvosoktól és fogásztól nem kapnak munkát.

3. Felül kell vizsgálni a technikusok számára kiadott iparendélyeket és munkakönyveket, mert ezen a téren törszerű zsidó egyeduralmi törekvés érvényesült sokszor törvénytelen úton is.

4. Felül kell vizsgálni a fogászati anyagok lerakatainak a kérdését is. Jelenleg három ilyen lerakat van Nagyváradon és mind a három zsidó.

Ezek a nagyváradon keresztény fogtechnikus mesterek és segédek legsürgősebb kívánságai. Amikor a kolozsvári egyetem megnyílik, kétszeres bizalommal gondolnak arra, hogy helyzetükön éppen az egyetem orvosi fakultásának segítségével lehetne segíteni. Rendezzen az egyetem orvosi kara az arra képezettek számára átképző tanfolyámot. Remélhető ugyanis, hogy a fogászat kérdése Erdélyszerte felvetődik és az általános, de mindenütt hasonló helyzet orvoslása a legsürgősebb körű mozaikmat indítja el.

(P. I.)

Mérsékelt menettér-tjegyeket adott ki a MÁV

A MÁV. igazgatóság a Személydíjszabás II. rész IV. Függelékében foglalt 31—40 km-es díj-övre megállapított menettér-tjegyek kétszeresének figyelembevételével további intézkedés az alábbi viszonylatokban mérsékeltáru gópon-ti menettér-tjegyek rendszeresítését engedélyezte:

Sztánáról és Rikosdról—Csucsára, Várójáról—Bethlenre, Királyhágáról—Élesdre, Maroshévízről, Csikmadaráról és Karczfalváról—Gyergyószentmiklósról, Angyalósról és Réty-Eresztvényről—Kézdivásárhelyre, Egeres községtől, Sztánáról, Nagyiklódról és Dengelegről Kolozsvárra, Bereckről, Lemhényről és Uzonról—Kovácsnára, Szilágynagyfaluról—Margittára, Gyergyószentmiklósról és Ratosnyáról—Maroshévízre, Idecsfurdórról, Szászrégenből, Szahédról, Mezősámsondról, Mezőmadaráról, Nyárádszentlászló, Szentháromságról, Székelytompáról és Nyárádszeredáról—Marosvásárhelyre, Marosvecséről és Idecsfurdórról—Marosvásárhely felsővárosra, Mezőknáról—Mezőhádra, Kisrebráról és Magurailváról—Óradnára, Nagykágyáról, Bihardíszszegről, Köröszakállról, Nagytópusztáról, Berettyóújfaluról, Élesdről, Élesd m.-h.-ről, Nagyszalontáról, Pocsajesztárról és Bajontáról—Nagyváradra, Imecsfalváról és Zabolapávról—Sepsiszentgyörgyre, Szurdokról és Szamosudvarhelyről—Zilahra, Fehérszékéről, Nagynyíresről és Nagyilondáról—Zsibára, Ratosnyáról—Szászrégenre, Sepsibükszád-Bálványosfüredről és Marosfőről—Csikszeredrára, Tusnádfürdőről—Sepsiszentgyörgyre, Királyhágóról, Magyarsádról és Magyarudásról—Bánffyuhudra, Oroszmezőről, Nagylondáról, Alsósukróról, Somkerékről, Sajjudvarhelyről és Sajószentandrásról—Désre, Bethlenről—Besztercére, Mezőtúcsról és Szadédról—Tekére, Kolozsvár, 1940. október 12-én.

A M. Kir. Államvasutak Üzletvezetősége

Hadikölcsönkötvényeket,

mindenféle régi, magyar, állami és székfővárosi kölcsönkötvényt, záloglevelet, értékpapirokat, értékesítésre átvesz a

Nagyvárad Agrár Takarékpénztár Rt.

Nagyváradon és nagyszalontai Rákóczi-ut 4. és tiókja

Arlejtési hirdetmény

A m. kir. Nagyvárad thif. város katonai parancsnoksága 3670-1940. közg. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Az érdekelték tudomására hozom, hogy a Nagyvárad város tulajdonát képező Ór-utca 5. szám alatti házban egy 4 szoba és mellékhelyiségekkel álló lakás a városháza gazdasági ügyosztályánál I. em. 20. sz. 1940. október 25-én délelőtt 9 órakor tartandó szóbeli árlejtésen fog bérbeadni.

A bérbeadásra vonatkozó feltételek a gazdasági ügyosztálynál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az árverésen résztvenni óhajtok az ajánlatukkal egyidejűleg 5 százalék bánatpénzt tartoznak lefizetni.

Nagyvárad, 1940. október 22.

Vitéz Rajnay Károly, s. k. tábornok, városi katonai parancsnok.

Pályázat

A lázári (Szatmártól 6 km. vasut állomás helyben) római katolikus egyházközség kántortanítói állásra pályázatot hirdet.

Javadalma: 18 köblös szántó-föld egy tagban, két szoba, konyha, előszobából álló lakás minden mellékkeliséggel, nagy kerttel — párkér — stola és államsegély.

Kötelessége: kántortanítói kötelességek (osztott iskola) dalárda-vezető előnyben részesül.

Pályázati határidő november 1. mely napon délután 3 órakor a pályázók saját költségükön kántorpróbán megjelenni tartoznak. Ugyanott egy második tanítói (tanítónői) állásra is pályázat hirdettetik, államnak megfelelő fizetés biztosítva.

Iskolaszék.

A nagyváradon mozgóképszínházak műsora:

BELVÁROSI: FÉRJET KERESSEK.

APOLLÓ: KELET FELE.

DORIAN: GÜL BABA.

Arlejtési hirdetmény

A m. kir. Nagyváradi városi katonai parancsnoksága 35580-1940. köz. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Az érdekeltek tudomására hozom, hogy a Nagyváradi város tulajdonát képező „Ósi tartalék temető”-ből 9 hold 1144 négyszögöl területű szántóföld 3 gazdasági évre történő haszonbérbeadása tárgyában szóbeli árlejtés a városháza katonai parancsnokság gazdasági ügyosztályánál (I. em. 20.) 1940. október 25-én délelőtt 10 órakor lesz megtartva.

Az árverésen résztvenni óhajtok, ajánlatukkal egyidejűleg 5 százalék bánatpénzt tartoznak lefizetni.

Nagyváradi, 1940. október 23.

Vitéz Rajnay Károly, s. k.

tábornok, városi katonai parancsnok.

CUKOR ÉS ZSIR

MEGTAKARITÁST jelent a 100 képes VÁNCZA kincses receptkönyv. Ingyen küldi a VÁNCZA-GYÁR Budapest, 10-es posta.

VÁNCZA
sütőpor

Angliában minden éjszakán megújul a német bombák támadása

Minden virradatkor légi riadó. Vasutvonalak szétrombolása az ország középső és déli felében. A doveri kikötő kőgátját is bombázták a német repülő

Berlinből jelentik (NTI): A sötétség beállta óta a szerdára virradó éjszaka az angol szigetnek újra el kellett szenvednie a lankadatlan hevesseggel végrehajtott éjszakai német támadások pusztító rohamát. Az Associated Press is azt jelenti, hogy kedden ismét légi riadót jeleztek a sötétség beállta után.

A középangliai Deal pályaudvart és Back-

shille mellett egy vasutvonalat találat ért. Az eltalált vasúti vonalon az összeköttetés megbénult. Közép- és Dél-Anglia katonailag fontos célpontjai ellen kedden végrehajtott további támadások során a többi között szétrombolták a folkesstonei pályatestet és raktárakat gyújtottak fel. Egy repülőgép több bombával eltalálta a doveri kikötő molóját.

Az angol főváros teljes kiürítésével lehet számolni

Előkészületek a kormány Kanadába költözésére. Egyenlenség a Churchill-kormány kebelén belül

Rómából jelentik: A Messagero londoni jelentése szerint számolni lehet az angol főváros teljes kiürítésével. Az egészségügyi miniszter kijelentette, hogy mindenkinek el kell távoznia Londonból, akiknek a jelenléte a hivatalos munka szempontjából ott nem feltétlenül szükséges. A bombázások első hat hetében a halálos áldozatok száma tízezer, a sebesülteké 15 ezer volt. Minthogy az önkéntes kiürítések nem haladtak a kívánt mértékben előre, a kormány most a kényszerkiürítéshez folyamodik. A Daily Herald egyik feltűnésteltető cikke azt írja, hogy a Churchill-kormány kebelén nézeteltérések merültek fel a konzervatív és munkáspárti elemek között. Más hírek szerint Churchill és Bewin egymással vetekednek a hatalomért.

Londonból továbbra is érkeznek olyan hírek is, hogy a kormány az ország elhagyására gondol és az északkeleti Kanadába helyezi át. A washingtoni angol és a londoni amerikai nagykövét utazásait is ezzel hozzák összefüggésbe. Természetes, hogy Londonban és Washingtonban egyelőre hivatalos értesülések nincsenek ezzel kapcsolatban.

Egyedül haladó német repülő egy egész hadiflotta ellen.

Berlinből jelentik (NTI): Egy egyedül haladó német harci repülőgép hétfőn meglátandó egy nagyobb hadihajóktól kísért hajókavánthoz. A repülőgépről megfigyelték, hogy egy körülbelül 3 ezer tonnás kereskedelmi hajót középső részén eltalálták.

Habortúkezdés a Suez-csatorna környékén. Egyiptomban nő az elkeseredés Anglia ellen.

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani-iroda San Sebastianon át érkezett jelentése szerint londoni nemzetközi körökben a következő tények kellették figyelmet: Minden jel arra mutat, hogy az olasz

lég- és tengeri haderő a nagyobb tevékenység korszakába lépett. Ez a fokozottabb olasz földközi-tengeri tevékenység egybeesik azzal a német bejelentéssel, hogy a háborúnak új irányt akarnak adni és nagyobb tevékenységet akarnak kezdeni a Suez-csatorna környékén. Az angol bejelentés ellenére a kezdeményezés most is a tengely kezében van.

Megnemtamadási szerződés tervezése Japán és a Szovjet között

Moszkvából jelentik: Tatekava tábornok, japán nagykövétet csütörtökre várják a Kremlben. A tábornok fő küldetése egy megnemtamadási szerző-

dés aláírása. Japan hír szerint azt fogja javasolni, hogy együttesen alakítsanak Külső- és Belső-Mongolia között ütköz' államot.

Olasz és német legújabb hadijelentések

Angol repülő-támadások Északafrikában. London bombázása tovább folyik

Valahonnan Olaszországból jelentik: Az olasz főhadiszállás 138-ik jelentése:

Északafrikában ellenséges repülőgépek megtámadták a Sidi Barraniban lévő csapatokat. Egy halott és néhány sebesült a veszteség. Egy ellenséges vadászgépet a Bub szakaszán találat érte. Valószínűleg elpusztult. Légi erőnk bombázta Port Said tengerészeti támaszpontját. Felderítő utjáról valamennyi repülőgépünk visszatért. Ellenséges légi erők eredménytelen támadást intéztek Asmara és Gura repülőtere ellen.

Berlinből jelentik: A német véderőfőparancsnokság közli:

— Könnyű harci kötelékeink a nap folyamán eredményesen bombázták Londont és más hadiszempontból fontos célpontokat. Az éjszaka nehézharcú kötelékek folytatták megtorló támadá-

sukat London és Anglia hadipari központjai ellen. A Themze mindkét partján újabb tüzek keletkeztek. Coventryben és Birminghamban hadiszempontból fontos üzemeket súlyos találatok érték. Ellenséges berepülés német területre nem volt tegnap. Két német gép hiányzik. Három ellenséges repülőgépet lelőttünk.

Az országos költségvetés bizottsági tárgyalása

Budapestről jelentik: (MTI) A képviselőház pénzügyi bizottsága október 25-ikén délelőtt megkezdte az 1941. évi állami költségvetés tárgyalását. Az első ülésen az egyes tárcák tárgyalási sorrendjét állapítják meg, majd megválasztják a tárcák előadóit is.

DORIAN Filmszínház

A magyar művészet
briliáns alkotása:

Legújabb világhíradók

KÉT LÁNY AZ UTCÁN

Szereplők: Tasnády Fekete Mária, Bordy Bella, Csontos Gyula, Ajtay Andor

Időszerű gazdasági útmutató

A visszatért országrészeknek az anyaország gazdasági rendjébe való zökkenésmentes bekapcsolódása

A magyar kormány a legnagyobb megértéssel, szeretettel és gondossággal készíti elő a visszatért országrészeknek az anyaország gazdasági rendjébe való zökkenésmentes bekapcsolódását. Ez azonban csak fokozatosan történhetik meg, mert megfelelő átmenet nélkül a bajok csak szaporodnának. Mármost, amikor a visszatért részekben még nagyrészt az eddig érvényben volt jogszabályokhoz igazodik az élet, szükség van arra, hogy a közeljövő új rendje felől is tájékozódhassék mindenki, hogy életberendezéseiben a mai magyar jogszabályokat is kellőképpen figyelembe vehesse.

Minden foglalkozási ágnak válságos a helyzete. Bajban van nemcsak az iparos és kereskedő, hanem a tisztviselő, a nyugdíjas, a háztulajdonos és a munkás is. Sokszázezer kisember gondol arra, mit hoz a holnap? Mindenki szeretné tudni, hogy a kétvázides idegen törvények után milyen új törvények és rendeletek várnak rá, mihez kell majd igazodnia? Különösen a gazdaságilag gyengébbek várják sorsuk jobbrafordulását. Ezért elsősorban azokat a tudnivalókat közöljük itt, amelyeknek megismerése főképpen a kisembereknek, a gazdaságilag gyengébb kisiparosoknak, kiskereskedőknek és tisztviselőknek lehet hasznos.

A magyar törvények, rendeletek és intézmények közül azokat ismertetjük itt, amelyeknek életbe léptetése után a hazatért iparosaink, kereskedőink és polgáraink mindennapi életünkben gazdasági előnyökhöz juthatnak és ezeknek ismeretében igénybevehetnek olyan előnyöket, amelyek rájuk nézve esetleg komoly anyagi segítséget és munkaalkalmatöbbletet jelenthetnek.

A magyar állam ezekkel a rendelkezésekkel nem ad senkinek munkanélküli segélyeket, vagy jutalmakat; nem vállalja senkinek eltartását: de jóakarattal és szeretettel előmozdítja azt, hogy a dolgozni akarók munkaalkalmakhoz, a tökeszegény és vagyontalan, de tisztességes és becsületes kisemberek pedig az üzleti tevékenység nélkülözhetetlen hitelhez jussanak. Megtudhatják ebből a kis fizetből Erdély hazatért vállalkozói, hogy a most következő időszakban bizonyára sok munkaalkalmat nyújtó közszállítási és közmunkáknál mire ügyeljenek és hogy a minden magyar állampolgárra nézve elkerülhetetlen adózás keretében milyen kedvezmények állanak nyitva számukra.

A magyar kormány megnyugtatását viszi ezekben a közleményekben azoknak az állásukat veszített, vagy nyugdíjas tisztviselőknek, özvegyeknek és árvaaknak is, akik a nagy állami változásnál önhibájukon kívül elvesztették megélhetésük eddigi forrásait.

E közlemények azonban csak utat mutatnak. Ha valaki a részletek felől akar tájékozódni, szükséges, hogy az ottani illetékes hatóságoknál és a kereskedelmi és iparkamaráknál tudakozódjék.

Munkaalkalmakat teremtő törvények és rendeletek

Az alábbiakban röviden ismertetjük azokat a főbb tudnivalókat, amelyeknek ismerete okvetlenül szükséges akkor, amikor a visszatért országrészek iparosai és kereskedői az erdélyi és keleti részekben most előreláthatólag nagy mértékben meginduló állami és városi közmunkákból és közszállítási munkákból részesedni kívánnak. Megtudják ebből, hogy a magyar Közzállítási Szabályzat miként intézkedik a munkák és szállítók kiírásáról, az odaítélésről és kifizetéséről. A szabályzatot nagy terjedelme miatt részletesebben nem eszközölhetjük, de a vállalkozók szempontjából fontosabb néhány szakaszát jegyzeteink szóról-szóra magukban foglalják.

Mivel a magyar rendkívüli ideiglenes házadómentességek és a házak átalakításával kapcsolatos ú. n. tatarozási adókedvezmények és a légóttalmi óvóhelyek adókedvezménye általában szűrtlen munkaalkalmakat teremtő rendelkezések, azért a házadóról szóló ismertetésünk nemcsak minden háztulajdonost érdekel, hanem a visszatért országrészek építőiparának és az építkezéseknél érdekelt sok más iparágának is olyan új munkalehetőségek kiaknázását jelenti, amelyek az egész ország rész gazdasági fellendülése szempontjából is rendkívüli fontosságúak.

1. Köz munkák és közszállítások

Mire kötelező a közszállítási szabályzat?

Az iparfejlesztésről szóló 1931. évi XXI. t.-c. és az annak alapján a m. kir. kereskedelemügyi miniszternek és m. kir. belügyminiszterrel egyetértésben kiadott 50.000/1934. sz. rendelete, amelyet Közzállítási Szabályzat név alatt ismernek, úgy rendelkezik, hogy az állam, a törvényhatóságok és községek, ezek intézményei és vállalatai, üzemei, az állami (törvényhatósági és községi) felügyelet alá tartozó alapítványok és alapok, valamint a különböző betegpénztárak és társadalmi biztosító intézmények az östermelés és az ipar körébe tartozó szükségleteiket és munkálataikat rendszerint csak versenytárgyalás útján adhatják vállalatba.

A versenytárgyalás.

Általános szabály az, hogy a közszállítási munkákat nyilvános írásbeli versenytárgyalás útján kell kiadni. A nyilvános versenytárgyalás lehet az egész országra kiterjedő, de lehet területileg korlátozott is; pl. lehet az is, hogy valamely nyilvános versenytárgyalásnál kikötik, hogy azon csak a visszatért Erdélyben telephellyel bírók vehetnek részt.

A Közzállítási Szabályzat 15. §-a azonban kivételesen megengedi a zártkörű versenytárgyalást is, az 1. jegyzetben közölt szöveg szerinti esetekben. Egyébként a kiírástól eltekintve a zártkörű versenytárgyalásra is minden tekintetben a nyilvános versenytárgyalás szabályai érvényesek. Kivételesen versenytárgyalás mellőzésével szabadkézből (kézi bevásárlás útján is) lehet vállalatba adni bizonyos közmu kákat (szállításokat) a Közzállítási Szabályzat 16. §-ában meghatározott esetekben, amelyeket alább a 2. jegyzetben közölünk.

Házilag végezhető munkálatok.

A Közzállítási Szabályzat 7. §-a felsorolja azokat a munkálatokat, amelyeket házilag, tehát jogosított iparos mellőzésével lehet elvégeztetni. Megjegyezzük azonban, hogy a 7. § 2. bekezdése a kézműiparosok érdekeinek védelmére, legalább részben, itt külön megszorításokat tartalmaz.

A kiírás.

Minden versenytárgyaláson csak magyar állampolgár és csak magyar termékkel vehet részt. A nyilvános versenytárgyalási hirdetményt közzé kell tenni a Közzállítási Értesítő című hivatalos lapban, az illető vármegye hivatalos lapjában, meg kell

küldeni az illetékes kereskedelmi és iparkamarának de meg szokás küldeni közzététel végett a megfelelő szaklapoknak és a helyi lapoknak is. A zártkörű versenytárgyalás esetén azonos felhívással legalább öt — köztük lehetőleg egy hadirokkant — szakmabeli vállalkozótól kell ajánlatot kérni. Szállításra vagy munkálatra azonban csak az tehet ajánlatot, akinek arra jogosító iparjogositványa van.

A bánatpénz.

Bánatpénzül 250.000 P-ig az ajánlat szerinti érték 20%-át, ezenfelüli összeg után pedig legfeljebb 10%-ot kell készpénzben vagy megfelelő értékben letenni. Saját szakmájában vállalkozó kisiparosok, azok szövetségeinek alkalmi egyesülése és szállítócsoportja, háziiparosok, az egyesülete, jótékony intézetek (árvaház, vakok, hadirokkantok stb.), ha a közszállítás évi értéke 15.000 P-t, vagy a bánatpénz 300 P-t nem halad meg, bánatpénzt nem kötelesek letenni. Ugyanez áll a biztosítékra (óvadékra) is, ha a vállalati összeg 15.000 P-t nem halad meg, a biztosíték pedig 750 P-nél kevesebb.

Az odaítélés tervei.

A köz munkát (közszállítást) annak a magyar honos ajánlattevőnek kell odaítélni, akinek ajánlata nemcsak a végösszeg, hanem az egységárák szempontjából is viszonylag (realisan) a legelőnyösebb. Ezerint tehát nem mindig a legolcsóbb a nyertes. Hanem az, akinek ajánlata megfelel a Közzállítási Szabályzat 47. §-ában foglalt alapelveknek. Eszerint vádószérienek (realisan) azt az ajánlatot kell tekinteni, amely a cikket (munkát) a tényleges termelési költségek, a szakmában szokásos és megokolt üzemi költség (rezi) és a gazdasági helyzethez viszonyított haszontétel számbavételével megállapított áron ajánlja. Az állam tehát nem akar az ármobolónak munkát juttatni, de azt sem engedni, hogy jogosulatlanul megrágrítsák a közszállításokat, hanem mindenkinek, aki neki dolgozik, biztosítani akarja a mindenkori gazdasági helyzethez viszonyított hasznot is. Az odaítélés alapelveit még tisztábban elénk tárja a Közzállítási Szabályzat 46. §-ának a 47-ikkel való összehasonlítása. Tudni kell itt még azt, hogy a Közzállítási Szabályzatnak 1934-ben történt kiadása óta a zsidók gazdasági térfoglalásáról intézkedő 1949. évi IV. t.-c. 13. §-a értelmében zsidók a közszállításoknak 1940. évben legfeljebb 20%-át, 1941—42. évben legfeljebb 10%-át, 1943-tól kezdve legfeljebb 6%-át, kaphatják meg. Ha gazdasági okok kívánják, a beszerzés, illetőleg munka a versenytárgyaláson résztvevő vállalatok között a legkedvezőbb ajánlattevő ajánlata alapján megosztható. Ha kisiparosok szövetsége, alkalmi egyesülése vagy szállító csoportja is tett ajánlatot, azt részszállítással (munkával) feltétlenül meg kell kínálni, mégpedig — ha a legelőnyösebb ajánlatot tevő nem kisiparos — annál 6%-kal magasabb egységár mellett, kivéve természetesen azt az esetet, amikor esetleg 6%-kal fölemelt egységárnál alacsonyabb, amikor azt a kisiparost saját árajánlata alapján kell munkával megkínálni.

A kisipar kedvezményei.

A közszállításonkál a magyar kormány a kisipar számára több vonatkozásban lényeges könnyítést és kedvezményeket engedélyez. Így a kisiparosoknak kell fenntartani a gyapjuszövetből, lenzövetből, szavoyból és bőrből készült ruházat konfekciós munkáiból a honvédségnél, határőrségnél, folyamőrségnél az évi szükséglet felét, a csendőrségnél, rendőrségnél, az állami lötenyésző telepeknél, az államvasutaknál és a postánál a szükséglet 75%-át, továbbá ezeknél az intézményeknél a szükséglet teljes egészében, a honvédségnél és a természetbeni ruhaellátásban részesülő állami alkalmazottak lábbeli beszerzésénél a szükséglet 40%-át. Ezek a kisiparosoknak igen komoly munkaalkalmakat biztosítanak. De a Szabályzat továbbmenő előnyöket is ad a kisiparnak. Így az 5000 P egyezeri értéket, vagy folytatolagos szállításoknál 5000 P évi értéket meg nem haladó közszállításokat, továbbá a 20.000 P összértéket meg nem haladó új magas építkezéseket, az 5000 P összértéket meg nem haladó átalakításokat és tartozásokat a kisiparnak kell kiadni. Kedvezményt jelent az is, hogy a 15.000 P-ig terjedő vállalatoknál a versenytárgyalásoknál szokásos kiadványokat (ajánlati űrlapokat, szállítási feltételeket stb.) a kisiparosok díjtanul kapják és hogy 15.000 P-n aluli vállalatoknál, vagy ha a biztosíték 750 P-nél kevesebb, a kisiparosoknak a biztosíték letételét el lehet engedni.

A legnagyobb kedvezmény a kisiparosok részére megis az, hogyha a versenytárgyalásnál a kisiparos ajánlata 6%-kal magasabb is, mint a legolcsóbb gyárosé, a munkát mégis a kisiparosnak kell juttatni.

(Folytatjuk.)

**Pesti Magyar
Kereskedelmi Bank**

Nagyváradai Fiókja

Alapítattatott 1841-ben
kelt királyi szabadalomlevéllel.

Alaptőke és tartalékalapok
64,100.000 pengő

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
Minden ügyben készséggel ad szak-
szerű felvilágosítást.

Sörgöncym: COMMERZ. Telefonszám 10-31

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30 P, félévre
15 P, egy óra 2.50 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekszámlánk
száma: 72.301.

JÓZSEF FERENC KIRÁLYI HERCEG
ÉS NAGYVÁRADRA ÉRKEZIK CSÜTÖRTÖK-
REGGEL A DEBRECENI ZARÁNDOKOK-
KAL. Nagyvárad. Saját tud. Már megírtuk,
hogy Lindenberger János, debreceni apostoli
kormányzó, nagy zarándoklatot vezet Nagy-
váradra. A zarándoklat csütörtök reggel fél 8
órákor érkezik Nagyváradra. A zarándoklat
különvonaton jönnek és együtt érkeznek velük
József Ferenc királyi főherceg is, aki ez alkalmommal
katonai szemlélet is tart Nagyváradon.
A főherceg néhány napot tölt városunkban és
ez idő alatt a püspöki palota vendége lesz. A
zarándoklatot dr. Lestyán Endre prelátnak fogadják,
majd 9 órákor ünnepi szentmise lesz a székesegyházban.
Utána a zarándoklat megtekintik a várost és valószínűleg
a kora délutáni órákban utaznak vissza Debrecenbe,
illetve elindulási állomásaikra.

Tankönyvek és iskolaszerek

minden iskola számára **Vidor Manó rt.**
előírás szerint kaphatók: **könyvkereskedésben**
Nagyvárad, Rákóczy-ut 2

Krisztus Király Triduum.. A premontrai
templomban október hó 24, 25, 26-án este fél 7
órai rózsafüzérjátosság után triduumot tartanak,
hogy a hívek Krisztus Király ünnepére minél
méltóbban előkészülhessenek.

A nagyvárad M. Kir. Állami Polgári Fiúiskola
igazgatósága közli, hogy a javítóvizsgára és a
magántanulók vizsgára való jelentkezése október
24-től október 27-ig tart.

Okleveles tanár rendes és magántanulók lelkiismeretes
előkészítését csoportosan is vállalja; magyar nyelv
és helyesírást, gép- és gyorsírást, könyvelés-
levelézést jutányosan tanít, Nagyvárad. **Beóthy Ödön-u. 42.**, kapuval szemben.

November 4 ?

MULON ENGEDÉLY NÉLKÜL LEHET
UTAZNI ERDÉLYBE. Budapestről jelentik:
Ismeretes, hogy Kelet-Magyarország és Erdély
egyrésznél visszacsatolása után a nekünk ítélt
területekre beutazási tilalmat rendeltek el,
amelynek tartamát a honvéd vezérkar főnöke
annakidején október 5-ében jelölte meg. A ki-
látalom határidejét később október 20-áig meg-
hosszabbították s miután a meghosszabbított
határidő is letelet, most már bárki külön enge-
dély nélkül utazhat a visszacsatolt erdélyi terü-
letekre, de ajánlatos, hogy személyazonossági
igazolványt vigyenek magukkal. Az Államvasu-
túk jegypénztárai és a menetjegyirodák most
már külön engedély nélkül is kiszolgáltathatnak
menetjegyeket az erdélyi vasútvonalakra.

Csikszeredában megnyílik az állami polgári
leányiskola. A csikszeredai magyar királyi álla-
mi polgári leányiskola ezúton értesíti a szülőket,
hogy úgy az iskola, mint az internátus feltétel-
nül megnyílik. Az épület kiürítése folyamatban
van. A tanítások megkezdéséről a szülőket idejé-
ben értesítik. Az elmaradt javító vizsgálatok ok-
tóber 23-án délelőtt 10 órai kezdettel lesznek meg-
tartva. Igazgató.

A MAGYAR SAJTÓ MUNKASZÜNETE
A REFORMÁCIÓ EMLÉKÜNNEPÉN ÉS
MINDENSZENTEK NAPJÁN. Budapestről je-
lentik: A miniszterelnökség sajtóosztálya közli,
hogy folyó évi október 31-én, a reformáció em-
lékünnepén a napközi, november 1-én, Min-
denszentek napján sem a reggeli, sem a nap-
közi, november 2-ikán a reggeli lapok nem je-
lenhetnek meg. November 2-án a napközi la-
pok rendes időben megjelenhetnek.

MAGYARORSZÁG KORMÁNYZÓJA
VÁLLALTA EGY SZATMÁRNÉMETI KIS-
FIU KERESZTAPASÁGÁT. Szatmárnémeti-
ből jelentik (MTI.): Szabó Pál téglagyári fiú-
tő feleségének szeptember 5-én, a kormányzó
úr bevonulásának napján fiúgyermekke szü-
letett. A házaspár a városi katonai parancsnok
útján a kormányzót kérte fel keresztapának.
A kormányzó úr a keresztapaságot elvállalta
és az ünnepélyes keresztelő vasárnap, 27-én
lesz a református templomban. Az államsfőt a
keresztelőn a városi katonai parancsnok helyettesíti.

Nagyváradon létesítendő főközületünk vezetésére

Börkesztyü eladásban teljesen jártas

óvadékképes keresztény urinőt keresünk
Arcképes **HAMERLI J.**
ajánlatok **kesztyűgyár Pécs címre küldendők**

A nagyvárad fodrázmunkások nagy gyűlése.
Nagyvárad. Saját tud. Kedden este 8 órákor rend-
kívüli gyűlést tartottak a füzés-utcai munkásot-
thonban a nagyvárad fodrázmunkások. Zsák
József elnök, megnyitóbeszédében ismertette azo-
kat a sürgős problémákat, amelyek gyűlés össze-
hívását szükségessé tették, majd beszámolt arról,
hogy a fodrász cég titkárát, Hermann Zoltánt
Varga József ipar és kereskedelmi miniszter
megbízásából az Ipar és Kereskedelmi Kamara
főtitkára kihallgatáson fogadta, aki előtt Her-
mann Zoltán ismertette a várad fodrázmunká-
sok sürgős megoldásra váró problémáit. Her-
mann Zoltán, a cég titkára szólt fel ezután, is-
mertette az eddig elért eredményeket s kifejtve,
mi a teendő a jövőre nézve. Bejelentette egyben
a céhből való kilépését, mivel más pályán talált
elhelyezkedést. Végül további lelkes magyar
munkára buzdította a cég tagjait, figyelmeztetve
arra, hogy munkásságuk egy a zsidó, mint a
kommunista szellemtől mentes legyen. Ezután a
munkásproblémák megvitatására került a sor,
amelyhez többen hozzászóltak.

Birdetmény. A nagyvárad és biharvármegyei
vendéglősök egyesülete felhívja összes tagjainak
figyelmét, hogy az iroda új és végleges helyisé-
ge, a nagyvárad Kereskedelmi Csarnok épületé-
ben van, a Baross-utca felőli bejáratnál. Elnök:
Nanási sk. Titkár: dr. Kalas sk.

A diákok vasárnapi előadása. A Szent László
főgimnázium tanulói, karoltva a Mária diak
kongregáció tagjaival, serényen készülnek az 1940
október 27-én a Katolikus Kör disztermében tar-
tandó előadásra. Az est teljes bevételét a diákok
a szegény magyar diák testvérek felségére
fordítják. Az est nyitánya Brahms V-ik magyar
tánca lesz, melyet az ifjúsági zenekar ad elő. Bo-
dó Sándor főgimnáziumi tanuló vezényletével.
Ezt követi Tátray Barna tanár ünnepi megnyi-
tója. Diószeghy László főgimnáziumi igazgatót,
valamint az egybegyűlt tanári kart köszönti An-
drásy Antal VII. oszt. tanuló. Szébbnél-szebb, mű-
vészi színvonalú és magyar vonatkozású zeneszá-
mok, versek, táncszámok és énekszámok követ-
keznek a főgimnázium legkitűnőbb előadóiól. Az
estély kiemelkedő száma a Virradat című szin-
mű, melyet a diák kongregáció tagjai külön e-
cétra Budapestről hoztattak. A szindarabot Wall-
ner László igazgató-tanító rendezi meg. Szeret-
ettel hívja meg a diákrendezőség városunk egész
magyar társadalmát. Jegyek, melyen lesz állított
színházi helyárrakkal már kaphatók a Katolikus
Kör pénztáránál minden nap délután 5 órától 7
óráig. Felülfizetéseket köszönettel fogad a diák-
rendezőség.

"DEBRECEN"

a főváros legkedveltebb

étterme

az erdélyi úri közönség kedvenc
találkozóhelye

Időjárás

Mérsékelt szél, változó felhőzet, több helyen
köd, egyes helyeken kevés eső. Az éjszakai fagy
gyengül, a nappali hőmérséklet alig változik.

HÓ ÉS DÉR HÁROMSZÉKEN. A há-
romszéki hegyeket fehér hótakaró borítja. A
völgyekben erős dér van és az esti órákban
zéró alá süllyed a hőmérő.

CSIKBAN MÁR JELENTKEZETT AZ
ELSŐ TALAJMENTI FAGY. Csikszereda. Sa-
ját tud. Néhány napi borús időjárás után is-
mét felderült és szép őszi napsütéses nappalok
vannak erős éjszakai lehűlésekkel. Már elkö-
vetkezett a többszöri vastag hóharmat után az
első talajmenti fagy is, melyet az esti 8 órai
egy C. fok meleg már előre jelzett. A fagy ter-
mészetesen elsorvasztotta a zöldséges kert még
fejlődő növényzetét, kényesebb virágait, stb.
Az erős lehűlés miatt megkezdődött a lakások-
ban a fűtés, bár a tüzfűtések olyan magasak,
mint soha. 1400 leit is elkérnek egy rövid
őrlert. A lakosság még abban reménykedik,
hogy lesz még szép idő, hisz hátra van a Szent
Márton nyara.

LEESETT AZ ELSŐ HÓ NEWYORK-
BAN. Newyorkból jelentik: Newyorkban vá-
ratlanul beköszöntött a tél. A hőmérő Celsiusra
átszámítva 2 fok minusra süllyedt s vasárnap
este leesett az első hó. Newyorkban évtizedek
óta nem volt példa arra, hogy október végén
havazott volna. Az északi államokból 13-15
fokos hideget jelentenek. (NST.)

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Kolozsvári előfizetőinket ezúton is értesítjük,
hogy lapunk kolozsvári képviselőjét a mai naptól
kezdve a Corvin Lapterjesztő vállalat
(Horthy Miklós-ut 71.) vette át. Csányi József
ny. pénzügyi főtanácsos ur másirányú elfogialt-
ságára való tekintettel. Csányi József éveken át
intezte a legnagyobb odaadással és önzetlenség-
gel a Magyar Lapok ügyét Kolozsváron. El nem
mulaszthatjuk, hogy neki ezért a nagy nyilvá-
nosság előtt is köszönetet ne mondjunk.

November 4 ?

A csikszeredai Dal- és Zeneegylet művész-est-
ze készül. Saját tud. A félvívásádon, dicsőséges
multra visszatekintő Csikszeredai Dal- és Zene-
egylet művész-estély rendezését vette tervbe. Dr
Buzas Márton orvos, elnök és lelkes munkatár-
sai elhatározták, hogy Katalin-napján a Vigadó-
ban magasszínvonalú művészestélyt rendeznek
és tanúságot tesznek arról, hogy a hosszú hu-
szonkétévi elnyomás sem ölte ki a tagok lelkéből
a magyar dal és muzsika szeretetét, sőt a felsza-
badulással még erőteljesebb lendületre ösztökélte.

Elgázolta a vonat. Kézdivásárhely. Saját tud.
Fazekas János kocsis, aki a Kézdivásárhelyi Nagy
István-féle gazdaságban teljesített szolgálatot, a
városi vágóhid mellett vasuti átjárón akart sze-
kerével átmenni és csak későre vette észre a kö-
zelgő vonatot, amelytől a lovak megriadtak s a
szerencsétlen embert szerkerestől a mozdony elé
nyomták. A vonat Fazekast halálra gázolta, a
szerkeret összetört. A lovak megmenekültek.

Apolló Filmszínház

Mai csütörtöki disz-
bemutatója

Békeffy - Stella ezer ölettel
teli, francia pikanteriával fűsze-
rezett bűbajos vígjátéka

Jöjjön elsején

Főszerepben: **Páger Antal** (Bors István felejthetetlen alakítója), **Turay Ida**, **Jávor Pál**,
Rózsahegy Kálmán és **Dénes György**

Jegyelővét egész nap.

Világhíradó.

Szenzációs magyar pótkép

A Székelyföld lakói

még nem ismerik az Alföldön, az elszakítottág alatt felfedezett csodaforrást, mely az epe-, gyomor-, máj-bajok páratlan kuravize. Amint lehetséges, a magyar Alföld e gyógykincse bekopogtat

az ottani orvosok ajtaján és közreműködésükkel megkezdni áldásos, gyógyító székelyországi körutját is. A Mira vizek központi irodája: Budapest, V. Tükör-utca 5.

A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem tanári kara

A Magyar Lapok előbbi számaiban már hoztunk egyes részletközléseket a kolozsvári egyetemnek október 23-ára és 24-ére kitűzött megnyitó ünnepeiről, valamint az oda újonnan kinevezett tanárokról. E közlések kiegészítéséül most közreadjuk az újra megnyitott egyetem tanárainak összesítő névsorát. Az egyetem öt tudományágban fejti ki működését s az alábbi felsorolásban a tanárok nevei mellett az általuk előadandó szaktárgyakat is megemlítjük.

I. A bölcsészettudományi karon nyilvános rendes tanárok:

Dr. Bartók György (bölcsezet).
Dr. Biró Vencel kegyesrendi tartományfőnök (erdélyi és kelet-európai történet).
Dr. Felvinczi Takács Zoltán (művészet-történet).
Dr. Förster Aurél (görög-latin nyelv és irodalom).
Dr. György Lajos (magyar irodalomtörténet).

Koszó János (német nyelv és irodalom).
Dr. Kniezsa István (szláv nyelvészet).
Dr. Kristóf György (magyar irodalomtörténet).

Dr. Mészöly Géza (magyar nyelvészet).
Dr. Roska Márton (örvényszéket).
Dr. Sulca Szilárd (román nyelv és irodalom).
Dr. Tóth László (egyetemes történet).
Dr. Vargha Béla unitárius püspök (nevelés-történet).

Dr. Várady Imre (olasz nyelv és irodalom).
Dr. Várkonyi Hildebrand (pedagógiai lélektan).

Dr. Viski Károly (néprajz).
Dr. Zolnai Béla (francia nyelv és irodalom).

Nyilvános rendkívüli tanárok:
Dr. Baráth Tibor (magyar történet).
Dr. Hantos Gyula (emberföldrajz).
Dr. Ivánka Endre (latin-görög-ókor történet).

Szabó T. Attila (magyar nyelvészet).
Dr. Szilágyi Lóránd (történeti segédtudományok).

II. A matematikai és természettudományi karon nyilvános rendes tanárok:

Dr. Balogh Ernő (földtan).
Dr. Dávid Lajos (matematika).
Dr. Gelei József (általános állattan és biológia).
Dr. Gombás Pál (elméleti fizika).
Dr. Györffy István (általános növénytan).
Dr. Gyulai Zoltán (kísérleti fizika).
Dr. Hankó Béla (állatrendszertan).
Dr. székelyfalvi Nagy Gyula (geometria).
Dr. Prinz Gyula (általános és fizikai földrajz).

Dr. berei Soó Rezső (növényrendszertan).
Dr. Szentpétery Zsigmond (ásványtan).

Nyilvános rendkívüli tanárok:
Csik Lajos (fajbiológia).
Dr. Imre Lajos (általános és fizikai kémia).
Dr. Jandrassik Lóránd (általános élettan).
Dr. Malán Mihály (embertan).
Dr. Szabó Zoltán (szervetlen és analitikai kémia).

FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ

Dr. Vargha László (szerves kémia).
III. A jogi és államtudományi karon nyilvános rendes tanárok:

Dr. Balás P. Elemér (magyar polgári és büntető perrendtartás).
Dr. Buza László (nemzetközi jog).
Dr. Csekey István (magyar közjog).
Dr. Heller Erik (magyar büntetőjog).
Dr. Horváth Barna (joghölcsészett).
Dr. Scheffler János (egyházjog).
Dr. Schneller Károly (statisztika).
Dr. Szász István (magyar magánjog).
Dr. Személyi Kálmán (római jog).
Dr. Székely István (magyar magánjog az erdélyi jogfejlődésben).

Dr. Turay Sándor Kornél (kereskedelmi jog és váltójog).

Nyilvános rendkívüli tanárok:
Dr. ifj. Boér Elek (közgazdaságtan és pénzügytan).

Dr. Bónis György (alkotmány- és jogtörténet).

Dr. Martonyi János (magyar közigazgatási és pénzügyi jog).

IV. Az orvostudományi karon nyilvános rendes tanárok:

Vitéz dr. Berde Károly (bőr- és nemi kórtan).
Dr. Gyergyay Árpád (fül-, orr- és gégegyógyászat).

Dr. Haranghy László (kórbonctan és törvényszéki orvostan).

Vitéz váradi dr. Haynal Imre (belgyógyászat).

Dr. Horváth Béla (szemészet).
Dr. Lőrincz Ferenc (közegészségtan).
Dr. Méhes Gyula (gyógyászat).
Dr. Miskolczi Dezső (elme- és ideggyógyászat).

Dr. Varga Lajos (belgyógyászati diagnosztika).

Nyilvános rendkívüli tanárok:
Dr. Annau Ernő (orvosi vegytan).
Füzesi dr. Klímko Dezső (sebészet).
Dr. Krompecher István (szövetten és fejlődés-tan).

Dr. Ludány György (élettan).
Dr. Mihalik Péter (bonctan és tájbonctan).
Dr. Móricz Dénes (gyermekgyógyászat).
Dr. Novák Ernő (sebészeti műtéttan és urológia).

Vitéz gyergyószentmiklósi dr. Páll Gábor (szülészet és nőgyógyászat).

Dr. Vásárhelyi János (általános kórtan és bakteriológia).

V. A közgazdaságtudományi karon nyilvános rendes tanárok:

Dr. Deér József (magyar történet).
Dr. Kovrig Béla (társadalomtan és társadalompolitika).
Dr. Lázár Livius (közgazdaságtan és pénzügytan).

Dr. Luckhaub Gyula (politikai és kereskedelmi számtan).

Dr. Nyárády József (üzemgazdaság).

Dr. Pálosi Ervin (gazdaságpolitika).

Dr. Rónai András (politikai földrajz).

Vitéz dr. Sövényházy Ferenc (kereskedelmi és váltójog).

Dr. Szentkirályi Sámuel (magyar kereskedelmi nyelv és levelezés).

Az új egyetemi professzorok szerdán délután tették le hivatali esküjüket s ezt követően az egyes tudománykarok dékánjaiból megalakult az egyetemi tanács is.

SPORT

Budapest amatőr-válogatottja játszik vasárnap Nagyváradon

Budapestről jelentik: A Budapesti Labdarugó Aiszövetségben Gudenus dr. amatőrszövetségi kapitány 16-os keretét jelölt ki és ezekből állítja össze a vasárnap Nagyváradon szereplő amatőrválogatottat. Szerda délután edzést tartanak és utána a kapitány közli az összeállítást.

BLASz válogatott ellenfele a NAC csapata lesz. A mérkőzés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Erdély válogatott—Budapest válogatott labdarugó-mérkőzés Budapesten

Budapestről jelentik: Vitéz Cizery Dénes szövetségi kapitány november 3-ika után következő hét valamelyik napján, valószínűleg 6-án vagy 7-én Budapesten Erdély válogatott labdarugó csapatát a főváros válogatottjával akarja szembe állítani. Ez a mérkőzés a magyar-olasz mérkőzésre való előkészület első állomása lesz.

A szövetségi kapitány ezzel kapcsolatban a következőket mondta:

— Az Erdély—Budapest mérkőzésen fogom meglátni, hogy kiket vehetek számításba az erdélyiek közül az olasz-magyarra. Ebben az ügyben szerdán este megbeszélést tartok a miniszteri biztos úrral, továbbá Gálly Andrásal. Ekkor fogjuk megállapítani a mérkőzés időpontját. Ezután a mérkőzés után állítom össze az olaszok elleni keretet, amelyet az olasz-magyar mérkőzésig minden héten foglalkoztatni akarok. Előre is hangsúlyozom, hogy — klasszis ide, klasszis oda, az olaszok elleni keretbe és csapatba csak azok a játékosok kerülhetnek be, akiknek a rendszeres játék ellenében semmi aggályuk sincs.

Békéscsabán vendégszerepel Kolozsvár válogatottja

Kolozsvárról jelentik: A csabai alezstály vasárnapra Békéscsabára meghívta Kolozsvár válogatott labdarugó csapatát. A kolozsváriak a meghívást elfogadták és már megvan a valószínű összeállítás is. Ez a következő:

Facconi — Régnér II, Vas — Szaniszló II, Pál, Ceiki — Brassai, Szántai, Szaniszló I, Regős, Dobay.

A válogatott csapat kedden tartotta első edzését. A végleges összeállítást csak a esütörtöki edzés után közlik.

A csapat és mintegy 30 tagú kísérete szombaton reggel indul útnak.

Ünnepélyes fogadtatást készítenek elő a békéscsabaiak.

Békéscsabáról jelentik: Kolozsvár válogatottja szombaton este érkezik meg a városba. Az állomáson ünnepélyesen fogadják. Vasárnap délelőtt 10 órakor a polgármester fogadja Erdély fővárosának labdarugóit, utána pedig a Hősök emlékének helyezik el a kolozsváriak koszorúját.

A mérkőzésre a békéscsabai Szperák vezetése mellett délután fél 3-kor kerül sor.

Erősít a Törekvés. Nagyvárad. Saját tud. A Törekvést nem kedvetlenítette el a vasárnapi vereség. Sőt a vezetőség még a félidőben bizalmasan megsugta, hogy a jövő vasárnap más csapattal állnak ki. Főleg a csatársorukat akarják megerősíteni, mert a góllövésével van mindig baj. Két csatárt is szerződtettek. Az egyik Moskó a zöld-fehérek volt játékos, aki nemrég jött haza Ploestiből.

A KAC megóvta a SzSE ellen elvesztett mérkőzését. Vasárnap indult az erdélyi bajnokság kolozsvári csoportja és máris befutott az első óvás a kolozsvári szövetséghez. A NAC megóvta a Szatmárnémeti SE ellen elvesztett mérkőzését azon az alapon, hogy Dragos nevű játékos a nagybanyaiakhoz van leigazolva és vasárnap mégis játszott a SzSE-ben. Kolozsvári értesülés szerint az óvásnak sikert jósolnak.

**Ha eredményt akac,
hirdessen a Magyar Lapok-ban!**

Rendeletek, hirdetések

A nagyváradi katonai parancsnokság felhívása a menekültek jelentkezésére

Felhívom mindazokat a Nagyváradon tartózkodó egyéneket, kiknek állandó lakhelyük Erdélynek és Bánátnak vissza nem csatolt részein, vagy O-Romániában volt és a bécsi döntés következtében menekültek felszabadult területre, hogy fájra és nemzetiségre való tekintet nélkül az alább megjelölt időben és sorrendben a Tisza Rálmán-terén lévő görög katolikus papnevelő intézetben működő bizottság előtt igazoló okmányaikkal összeírásra jelentkezzenek. Családonként elegendő, ha a család fője jelentkezik, de a 18-ik életévüket már betöltött családtagok a családfővel együtt személyesen tartoznak megjelenni. Nem törvényes házasságban élő családoknál egy a férfi, mint a nő is tartozik személyesen jelentkezni.

A jelentkezés sorrendje a következő:

1940. október 26-án délelőtt 8 órától 1 óráig
A, B, C, délután 3-6-ig D.
1940. október 27-én délelőtt 8 órától 1 óráig
E, F, G, délután 3-6-ig.
1940. október 28-án délelőtt 8 órától 1 óráig
H, I, J, délután 3-6-ig K.

1940. október 29-én délelőtt 8 órától 1 óráig
L, M, S, O, délután 3-6-ig P, R.
1940. október 30-án délelőtt 8 órától 1 óráig
S, Sz, T, U, délután 3-6-ig V, Z.
betűvel kezdődő nevek.

Nyomatékosan figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a most elrendelt jelentkezés elmulasztása nem csak a kedvezményes elbánás megvonását, illetve elvesztését eredményezi, hanem a honvédelmi törvény (1939-ik évi II. t. c.) vonatkozó rendelkezései alapján hatóságai megtorlást is von maga után.

Figyelmeztetem a szállásadókat is, hogy a jelentkezésre felhívott menekülteknek e hirdetés kibocsátása után még ideiglenesen is csak abban az esetben adhatnak szállást, ha azok jelentkezési kötelezettségüknek már eleget tettek.

Végül megjegyzem, hogy e felhívás nem vonatkozik azokra a menekültekre, akik az említett helyen működő bizottság által már összeírtak s erről igazolványt kaptak.

Nagyvárad, 1940. október 22.

Vitéz Rajnav Károly, s. k.
tábornok, városi katonai parancsnok.

Rendelet az árpa legmagasabb árának megállapításáról

A mezőgazdasági árszínvonal egységesítése érdekében a visszacsatolt Erdély egész területére kiterjedő hatályú a következők rendelem:

1. §.

(1) Az 1940. évben termelt középminőségű takarmányárpa legmagasabb termelői árát a jelen rendelet Függeléké állapítja meg.

(2) Az 1940. évben termelt, legalább 85-66 kg hl. súlyu, eredeti termelt elsőrendű takarmányárpa legmagasabb termelői ára 1 P/q-val magasabb a középminőségű takarmányárpára a jelen rendeletben megállapított legmagasabb áránál.

(3) A kizárólag hántolásra és kávé előállítására szolgáló, legalább 68 kg hl. súlyu ipari árpa legmagasabb termelői ára minden állomáson q-ként 3.- P-vel magasabb a középminőségű takarmányárpára a jelen rendeletben megállapított legmagasabb termelői áránál.

(4) A sörárpa legmagasabb termelői ára Csik, Háromszék, Marostorda és Udvarhely vármegyében, valamint Kolozs vármegye mezőőrményesi és tekei járásában 22.35 P/q, Erdély visszacsatolt területének egyéb részén 22.85 P/q.

(5) Az elsőrendű sörárpa legmagasabb termelői ára Csik, Háromszék, Marostorda és Udvarhely vármegyében, valamint Kolozs vármegye mezőőrményesi és tekei járásában 23.35 P/q, Erdély visszacsatolt területének egyéb részén 23.85 P/q.

(6) A kiváló minőségű sörárpa legmagasabb termelői ára Csik, Háromszék, Marostorda és Udvarhely vármegyében, valamint Kolozs vármegye mezőőrményesi és tekei járásában 24.35 P/q, Erdély visszacsatolt területének egyéb részén 24.85 P/q.

2. §.

(1) Az 1. §-ban megállapított legmagasabb árak az eladó által vagy költségére vasúti kocsiba rakva, teljes 15 tonnás vasúti kocsirakományra érvényesek.

(2) 15 tonnánál kisebb tételek vásárlásánál az a tény felmerülő gyűjtési költségek, mérlegdíj, kövezetvám, vasútra való fuvarozás, vasúti kocsiba rakás költsége, az ut, illetőleg az átrakás folyamán előállt fél százalékos hiány a termelők részére fizetendő árból levonandók.

3. §.

(1) A jelen rendelet Függelékében megállapított legmagasabb termelői árakra:

1940. évi november hó 1-én q-ként 30 fillérrel.

1940. évi december hó 1-én, 1941. évi január hó 1-én, február hó 1-én, március hó 1-én és végül április hó 1-én 20-20 fillérrel emelkednek.

(2) A jelen rendelet 1. §-ának (4)-(6) bekezdéseiben megállapított legmagasabb sörárpaárak: 1940. évi november hó 1-én 15 fillérrel, 1940. évi december hó 1-én, 1941. évi január hó 1-én, február hó 1-én, március hó 1-én és végül április hó 1-én további 10-10 fillérrel emelkednek.

4. §.

A jelen rendeletben megállapított feladálomási árakhoz a rendelkezési állomásig felmerülő vasúti szállítási költség hozzászámítható.

5. §.

Kereskedők a jelen rendelettel szabályozott árakhoz — a közbekapcsolódó kereskedők

számára való tekintet nélkül teljes vasúti kocsirakományban történő eladás esetén, q-ként összesen legfeljebb 25 fillér kereskedői ártöbbletet számíthatnak.

6. §.

A megállapított legmagasabb árakban nincs benne olyan különleges munkálat, vagy költség elenlérteke, amely az árunak köz- vagy magánraktárba történő be- és kirakásával, vagy az árunak házhoz való szállításával kapcsolatban merül fel. Ilyen költségek címén a jelen rendeletben megállapított legmagasabb árakhoz mindenkor a tényleg felmerült költség számítható hozzá.

7. §.

A kopaszárpa árára vonatkozólag a szabadforgalomban kialakult árak irányadóak.

8. §.

(1) A jelen rendelet 1. §-ának (4)-(6) bekezdésében megállapított legmagasabb sörárpaárakat kizárólag a Futura, a Magyar Szövetkezeti Központok Aruforgalmi Részvénytársaság és ennek bizományosai, valamint azok a sörárpaárak és malaatgyárak fizethetik ki, akik erre az illetékes vármegyei katonai parancsnokság feljogosít.

(2) A jelen rendelet 1. §-ának (3) bekezdésében megállapított legmagasabb ipari árpaárakat kizárólag a Futura, a Magyar Szövetkezeti Központok Aruforgalmi Részvénytársaság és ennek bizományosai, valamint az ipari árpafeldolgozó üzemek fizethetik ki.

9. §.

A jelen rendelet a kihirdetés napján lép hatályba.

A honvéd vezérkar főnöke rendeletéből:
vitéz Náray Antal ezredes, s. k.,
szállásmeister.

Az árpa megállapított ára:
Nagyváradon: 17.90 P
Nagyvárad-Velencén: 17.95 P

A gyertyán- és tölgy-tűzifa árának megállapítása

A m. kir. Nagyvárad thjf. város katonai parancsnoksága gazdasági ügyosztálya 3668-1940. sz. alatt a következő hirdetményt adta ki:

A gyertyán hasáb tűzifa árát a jelenleg érvényben levő maximált cserhasáb tűzifa árával azonos összegben, míg a tölgyhasáb tűzifa árát 10.099 kgr-ként 377 pengő és köbméterenként 18.85 pengőben állapítom meg.

Nagyvárad, 1940. október 22.

Vitéz Rajnav Károly, s. k.
tábornok, városi katonai parancsnok.

2 Jó és olcsó is
a Darmol hashajtó. Beváltja, amit ígér. Nincs vele kényelmetlenség, bajlódás, teafozós, keserű ízű anyagok nyelése, Kitűnő ízű hashajtó a **DARMOL**
Már 16 fillérrel is megvásárolható.

A szappan, benzin, petróleum és a bőr-árak új árai

A m. kir. Külkereskedelmi Hivatal nagyváradi kirendeltsége a következőket hozza az érdekeltek és a nagyközönség tudomására:

A mosószappan új eladási árai:

1 kgr színszappan 72-73 százalékos zsirtartalommal, nagyban 1.70 pengő.

1 kgr. színszappan 72-73 százalékos zsirtartalommal kicsinyben 2 pengő.

1 kgr. mosószappan 50 százalékos zsirtartalommal kicsinyben 1.36 pengő.

Az árak folyó hó 26-ig maradnak érvényben.

A szappankészletek bejelentéséről szóló kormányrendeletet a kereskedők egyrésze tévesen értelmezi, amennyiben a forgalomba hozatalt egyes cégek megszüntették. Felhívjuk mindazon kereskedőket és szappan előállításra foglalkozó vállalatokat, hogy szappanárú készletüket a szappanárúsításra vonatkozó rendelkezések figyelembe vételével kötelesek a fogyasztó közönségnek kiszolgáltatni.

Több oldalról panasz érkezett, hogy illetéktelen egyének, akik szappanfőzési igazolvánnyal rendelkeznek, a fagyut szappanfőzés céljára ösztöztetve és silány árukat házról-házra járva, magas áron hozzák forgalomba. Az ilyen illetéktelen üzerek ellen a legszigorubb eljárás fog megindulni. Együttel kérjük a nagyközönséget, hogy az ilyen silány szappannal hálalókat, ha iparigazolványt felmutatni nem tudnak, adják át a legközelebbi rendőrszemnek.

A benzin és petroleum ára:

Motalkó (benzin) ára a benzinkutaknál literenként 0.71 pengő.

Petroleum ára literenként 0.51 pengő.

A bőrárak új árai:

Felsőbőrök az anyaországban érvényes áron árusítandók.

I-a krupontalp egész oldal kgr-ként 12 pengő.

I-a krupontalp felvágva kgr-ként 12.50 pengő.

Az árak visszavonásig érvényesek.

Konkrét esetekből adódóan értesítjük az érdekelteket, hogy a m. kir. Külkereskedelmi Hivatalhoz intézett levelek, közönséges beadványok, teljesen ckmánybélyeg mentesek. A bélyegmentesség nem vonatkozik a behozatali és kivitelezési engedélyek iránti kérelmekre és valamelyik miniszteriumhoz címzett, de a hivatalhoz továbbítás végett küldött beadványokra. Ezeknek felülbélyegzésre az eddig érvényben volt rendelkezések az irányadóak.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árjegyzései:

1940. október 22-én:

Külföldi pénznemek	Pénz	Áru
Kanadai dollár	250.—	300.—
Dinár	7.60	7.90
Dollár U. S. A.	345.—	350.—
Cseh-Morva-Protoktorátusi korona	11.45	11.80
Szlovák korona	11.55	11.90
Leu	3.20	3.40
Lira	17.40	17.90
Svájci frank	79.50	80.50
Svéd korona	81.70	82.70
Külföldi kifizetések		
Athén	3.02 ^{1/2}	3.05 ^{1/2}
Belgrád	7.82	7.88
Berlin	135.70	136.70
Pozsony	11.79	11.93
Bukarest	3.41	3.44
Istanbul	268.—	271.—
London	13.85	14.01
Milánó	17.66	17.8864
Newyork	344.10	347.10
Prága	11.79	11.93
Szofia	4.41	4.45
Stockholm	82.—	82.80
Zürich	79.70	80.50

Kedvezményes leu-árfolyamok:

Külföldi pénznemek	Vételi árfolyam leuban
Dollár U. S. A.	211.65
Lira	9.50
Svájci frank	48.70
Külföldi kifizetések	
London	851.80
Milánó	9.50
Newyork	211.65
Zürich	48.70

SZINHAZ

A Budapesti Színészek Erdélyi Együttesének nagyváradai vendégjátéka

Mint hérmakörútján ünnepélyes bevonulásra érkező egyházfő, úgy lép Toronyi Imre színpadra a Budapesti Színészek Erdélyi Együttese pénteki ciklus kezdő előadásán az Abbé-ban. A mindent lenyűgöző hitnek, a gyónási titok szentségének, ennek a magasztos drámájában a címszerepet játssza Harsányi Rezső, a budapesti kritika egyhangú megállapítása szerint sikereiben gazdag művészi pályájának legnagyobb alakításához érkezett. Az 1938-as Eucharisztikus Kongresszus köré szervezett események egyik jelentős állomása volt az Abbé-hól készült filmmek az Örök titoknak a bemutatása. A filmben természetesen szintén Harsányi játssza a Piuux abbé híres szerepét. Keresztessy Mária játssza a férje vétékét meggyónó asszony szerepét, míg a gyilkos férj, az asztalos szerepében Boray Lajos mutatkozik be. Mindketlen a most megszünt Belvárosi Színháznak voltak legelső sorban — álló tagjai. Az Abbé édesanyjának szerepében Lackó Arankát, a gazdaszszony szerepében a szintén régi ismerős Gazdy Arankát fogja vizionálni Nagyvárad közönsége.

A filmekről is közismert Szőregy Gyula játszik még jelentős szerepet a bemutatkozó estén színterkerülő Abbé-ban, amelynek többi szerepeiben Szende Máriával, Egyed Lenkével, Vándory Gusztávvval és a szintén régi erdélyi ismerős Thury Elemérel élén, az egész nagyszerű gárda hálás szerepekhez jut.

A színház elővételi pénztára már megkezdte az előadásokra a jegyek árusítását.

Heti műsor:

Október 25. péntek este 8 óra: **Ünnepi prólog**, utána Paul Athelme, Orbók Atilla: **Abbé**, a hit megrázó drámája.
Szombat este 9 óra: **Frontharcosok**. Vitéz Somogyváry Gyula drámája.
Vasárnap délután 5 óra: **Abbé**.
Vasárnap este 9 óra: **Frontharcosok**.
Hétfő este 8 óra: **Kitagadottak**. Vitéz Somogyváry Gyula drámája.
Kedd este 8 óra: **Kitagadottak**.

Németh Antal Frankfortba utazott az Ember Tragédiája rendezésére

Magyar Hét lesz Frankfortban

Budapestről jelentik: Mint ismeretes, a frankforti Városi Színházak drámai együttese folyó színi évad folyamán német nyelven bemutatja *Madách* Imre drámai költeményét, *Az ember tragédiáját*. A nagy mű rendezésére Meissner Hans főintendáns, aki a Margitszigeten *Schiller Tell Vilmos*-át rendezte, dr. Németh Antalt, a *Nemzeti Színház* igazgatóját hívta meg. A bemutatóval kapcsolatban a közelmúltban a legkülönbözőbb találgatások láttak napvilágot. Meissner Hans főintendáns néhány nappal ezelőtt érkezett levele alapján a Nemzeti Színház igazgatósága hivatalosan közli, hogy a Tragédia bemutatásának időpontja: változatlanul november 16-ika.

Németh Antal dr., a frankforti előadás rendezője kedden a déli gyorsvonattal elutazott, hogy a nyáron előkészített munkáját folytassa és a próbákat személyesen vezesse. Németh Antal távollétének időtartamára *Taray* Ferencet jelölte ki művészi helyetteséül.

Németh Antallal egyidejűleg utazik Frankfortba *Horváth* János, aki egyes hírközlésekkel ellentétben nem *Az ember tragédiája* diszleteit tervezi, amely munkát *Jürgens* frankforti diszlettervező végzi, hanem az ugyancsak Meissner Hans főintendáns vezetésével álló frankforti Operában a *Cigánybáró* diszleteinek rendezésére kapott meghívást, amelynek frankforti bemutatója körülbelül egybeesik a Tragédia premierjének dátumával.

Az *ember tragédiája* frankforti bemutatójával egyidejűleg *Magyar Hét* lesz Frankfortban, amely Meissner főintendáns és Németh Antal színházművészeti együttműködésének első nemzetközi értékű eredménye. A *Magyar Hét* keretében a frankforti Városi Színházak kiállítását rendeznek a *Nemzeti Színház értékes és értékes diszletterveiről*, továbbá Németh Antal vetített képes előadást tart a magyar színházi kultúra 150 éves fejlődéséről. *Madách* Imréről és *Az ember tragédiájáról*. Az előadást Ernst Leopold *Stahlnak*, a Tragédia átadózójának, a manheimi Színházművészeti Főiskola vezetőjének meghívására november hó 19-én, délelőtt Mannheimben is megismétli.

Magyar tárgyú színművet adtak elő Kassai porosz városban. Berlinből jelentik: A kassai porosz állami színházban ünnepi előadásban mutatták be Walter Erich Schaeffer „Váry hadnagya” című színművét, mely a világháborúból meríti tárgyát és a magyar katonaseregnek maradandó emléket állít. Az előadásban a magyar

követség is képviseltette magát. A közönség melegen ünnepelte a szereplőket, akik magyar színről nemzeti színű szalaggal átkötött babérkoszorút kaptak.

Árcéhidetése

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Allást keres

Keresztény

menekült jobb nő elmenne mint házvezetőnő, plébániára vagy magános személyhez vidékre is. Kissné, Nagyvárad, Kórház-u. 69. szám.

Óskerestény

magántisztviselő, szép irással, jó gépirással elhelyezkedne. Lajtalfalvy, v. Architectilor 5. Kertváros.

Házakhoz

ajánlkozik ügyes varrónő. Nagyvárad, Speranta-u. 43. (Györky-telep.)

Lakás

2 szobás

fürdőszobás, komplett, parkettás, új lakások 22.000 lei évi bérért kiadók Körös-utcán. Felvilágosítással szolgál dr. Sebestyén ügyvéd, Nagyvárad, Szaniszló-utca 18. szám.

Kiadók

2, 3 és 4 szobás, halos modern lakások. Nagyvárad, Hitler Adolf-u. 24. Telefon 11-94.

Kiadó

4 szobás magánház központban. Ertekezni: dr. Ulferti. 3-tól 5-ig. Telefon 22-98.

Gerliczy-u. 14. alatt

kiadó egy kétszobás, fürdőszobás és egy egy-szobás, fürdőszobás komplett lakás. Ertekezni: Nagyvárad, Szaniszló-u. 55.

Kiadó

új, modern 1 és 2 szobás lakások. Ertekezni 10-12-ig Balán u. 5. sz. alatt a házmesternél.

Adás-vétel

Kényelmes

nagy lakásom eladó, vagy elcserélném, bármilyen nagyváradai házzal, házhellyel. — Vitéz Süldy József, Sarkad.

Eladó

2 szobás, konyhás, előszobás ház, nagy kapu bejárattal. Nagyvárad, Fűzes-u. 58.

Egy

fűszeres boltberendezés és egy redőnyös ajtó eladó. Nagyvárad, Árpád vezér-utca 49. szám.

Eladó

egy 3 lámpás remek, jó Philips rádió 95 pengőért. Nagyvárad, Tisza Kálmán-tér 1., földsz. 3.

Eladó

olcsón, komplett világos sima háló, henteser és egyéb háztartási dolgok. Mezey Mihály-utca 2. I. em. 4.

Bérlethirdetmény

A nagyváradai Szigligeti színház 1940-41. évadjára bérlet-hirdetményt tesz közzé.

Az igazgatóság tisztelettel értesíti Nagyvárad közönségét, hogy a legkiválóbb budapesti erőkből szervezi újjá társulatát. A színházi szezon november 7-ikén, ünnepélyes keretek között nyitják meg. Huszonkét év után ismét szabad magyar szó, szabad magyar megnyitási előadás lesz a váradai színpadon...

Az Erzsébet című nagy és látványos operettel nyit a színház. Az igazgatóság, tekintettel a gazdasági viszonyokra, méltányosan, az alábbi összegekben állapította meg, a november, december, január, február és március hónapjára érvényes bérleteket:

Nagy páholy	528 P
Kispáholy	408 P
Zsöllye	96 P
Körszék	72 P

A bérlet összege havonként, hat egyenlő részletben is fizethető. Összesen 48 a bérleti napok száma és pedig havonként 8-8. Nem kétséges, hogy 22 nehéz esztendő után minden bérlet el fog kelni.

Az igazgatóság ezúton hívja fel a régi bérletkezelőket, hogy esetleges igényeiket a régi helyeikre minél előbb bejelenteni sziveskedjenek a színház pénztáránál.

Operaénekes lesz — egy váradai klub boy.

Sokak ismerik Nagyváradon Kóti Pétert, azt a szökehadju, csöndes fiatalembert, aki éveken át volt boy a nagyváradai Újságíró Otthonban. Kót: Péterről hamarosan híre futott, hogy nagyon szép énekhangja van és a váradai zeneértők szép jövőt jósoltak számára. Kóti Pétert egyik nagyváradai énektanár taníttatta önzetlenül. Egy héttel ezelőtt aztán felutazott Budapestre Kóti Péter s Székelyhidyi Ferencné, az Opera nagyvárú művészénél jelentkezett. Székelyhidyi meghallgatta Kóti-t, s megállapította, hogy ritka szép baritonja van. Személyesen felvitte az Opera karigazgatójához és most az egykori váradai klub boy a legjobb uton van arra, hogy az ország első színházában csináljon művészi karriert.

INGATLANT venni, eladni, cserélni akar, forduljon dr. Simonyi ingatlanforgalmi irodához, Nagyvárad, Rákóczi-utca 2.

Női kosztümök

és kabátok készülnek a Bach szalonban, Nagyvárad, Szalárdi-utca 16. Előnyös árak! Legújabb szabást! Szép munka!

Iratok

fordítását és másolását hitelesítve gyorsan eszközöl. „Express” ügynőkségi iroda nagyváradai fiókja. Széchenyi-tér 12. szám.

Elvállalom

Erdély részére gyárak és iparvállalatok képviselőit, óskerestény kereskedőit. Ackermann Péter, — Nagyvárad, Beóthy Ödön-u. 76.

Elveszett

Elveszett

Prém Márton Nagyvárad, Téglavető-u. 40. névre szóló munkakönyv és személyazonossági igazolvány. — Megtaláló kéri a lakásra, szegény magyar ember vesztette el.

Allást nyee

Vincellér-t

fixfizetéssel felveszek. Nagyvárad, Berkovits Ferenc-u. 66.

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda Rt

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:

Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc

a Szent László-nyomdát igazgatója

KÉSZÜLT A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KÜRFORGÓGÉPÉN, NA GYVÁRAD, SZILAGYI DEZSÓ-UTCA 5. SZ.